

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik II.

V Ljubljani, junija 1885.

6. zvezek.

Praznik presv. rešnjega Telesa.

**Jezus Kristus je čudež ljubezni na altariji v tabernakeljnu,
zato ga pridno obiskujmo.**

Ker je (Jezus) ljubil svoje, ki so na
svetu bili, jih je ljubil do konca.

Jan. 13, 1.

Čudež ljubezni v jasliah, čudež ljubezni na križu, čudež ljubezni na altariji v tabernakeljnu! Kdo je to? Vem, da ga ni med nami, kateri bi ne vedel na to vprašanje odgovoriti. Jezus Kristus je ta čudež ljubezni v jasliah, na križu in na altariji. Edinorojeni Sin božji je prišel iz ljubezni do nas na svet, in se je včlovečil; bil je namreč spočet od svetega Duha, rojen iz Marije Device in v jasli položen, da nas je v otroke božje prerodil. Glejte čudež ljubezni v jasliah! Včlovečeni Sin božji je iz ljubezni do nas umrl na sramotnem križu, da je za naše grehe pravici božji zadostil in nas rešil večnega pogubljenja. Glejte čudež ljubezni na križu! Naš Rešenik Jezus Kristus hoče do konca sveta pri nas ostati ter se dan na dan svojemu nebeskemu Očetu po mašnikovih rokah darovati in naše duše živiti za večno življenje. Glejte čudež ljubezni na altariji v tabernakeljnu! Ta čudež Kristusove ljubezni na altariji v tabernakeljnu hočemo premišljevati v I. delu; in ta čudež Kristusove ljubezni na altariji v tabernakeljnu nas mora močno nagibati ga pogostoma obiskovati; in to bomo premišljevali v II. delu današnjega govorenja.

Jezus Kristus, čudež ljubezni na altariji v tabernakeljnu! razsvetli nas, da bolj in bolj spoznavamo tvojo neskončno ljubezen do nas; pa tudi nagibaj nas, da te pogostoma obiskujemo na sedežu ljubezni — v tabernakeljnu pričujočega.

I.

Jezus Kristus je čudež ljubezni na altarji v tabernakeljnu.

Ko je bil Jezus Kristus s svojim britkim trpljenjem, s svojo grenko smrtjo na križu vesoljni svet odrešil, ko je bil vse dopolnil, kar mu je bil njegov nebeški Oče naročil; bi mu bil lahko marsikdo po svoji človeški razumnosti rekel: Zveličar moj! zapusti svet, zapusti to nehvaležno in sovražno zemljo, kjer so tvoji sovražniki tvoje presveto ime preklinjali, tvojo glavo s trnjem kronali, tvoje roke in noge na križ pribili, tvoje srce prebodli, tvojo kri z nogami teptali; zapusti tedaj to nehvaležno deželo ter se vrni v svoje kraljestvo, v deželo miru in veličastva, vsedi se na desnico svojega nebeškega Očeta in kraljuj ž njim vred na vekomaj. Pa glejte čudo prečudo Kristusove ljubezni, ktera mu ne dopusti zapustiti sveta in ne popolnoma ločiti se od rešenih. On sam pravi svojim apostelnom ter jih tolaži, rekoč: *Ne bom vas zapustil sirot.* (Jan. 14, 18.) *Glejte! jaz sem z vami do konca sveta.* (Mat. 28, 20.) *Moje veselje je bivati s človeškimi otroci.* (Preg. 8, 31.)

Sv. evangelist Janez tako-le popisuje čudež Kristusove ljubezni: *Pred velikonočnim praznikom, ko je Jezus vedel, da je prišla njegova ura, da bi šel s tega sveta k Očetu, ker je ljubil svoje, ki so na svetu bili, jih je do konca ljubil* (Jan. 13, 1.), ter je postavil najviše znamenje svoje neskončne ljubezni — zakrament presvetega rešnjega Telesa. Vzel je namreč kruh v svoje svete in častite roke, je oči obrnil proti nebu k svojemu Očetu in ga je zahvalil, je posvetil kruh, ga razlomil in podal svojim apostelnom, rekoč: *Vzemite in jejte, ker to je moje telo, ki bo za vas v smrt dano.* Potem vzame Jezus kelih z vinom v svoje svete in častite roke, spet zahvali svojega nebeškega Očeta, posveti kelih ter ga poda apostelnom, rekoč: *Vzemite in pite iz njega vsi, ker to je moja kri nove zaveze, ktera bo za vas in za njih veliko prelita v odpuščenje grehov.* Na to pa še pristavi te-le imenitne besede: *To delajte v moj spomin.* (Luk. 22, 19.) S temi besedami: *To delajte v moj spomin* je dal Jezus svojim apostelnom in njih naslednikom oblast in povelje ravno to delati, kar je bil on storil, namreč kruh in vino spreminjati v njegovo rešnje telo in njegovo presveto kri, Bogu darovati in oboje uživati. Glejte, kristijani, čudež ljubezni na altarji, ki se dan na dan ponavlja pred našimi očmi; toda naše telesne oči tega čudeža ne vidijo, le sveta vera ga nam kaže in nam priča, da je Jezus Kristus v podobi

kruha in vina resnično pričujoč, pa le iz prevelike ljubezni do nas pričujoč, našim dušam v zveličanje pričujoč.

Ko bi se bil smel kratkovidni človek s svojo plitvo pametjo v sklepe božje vtikati, bi bil pri zadnji večerji Jezusa vprašal, rekoč: Gospod moj! kaj vendar misliš, da kruh in vino v svoje rešnje telo in v svojo rešnjo kri spreminjaš; kaj vendar misliš, da to tudi svojim apostelnom in njih naslednikom delati ukazuješ in tedaj vedno na altarih v podobi kruha stanovati hočeš? Ali se nič ne bojiš za svojo božjo čast? Ali te nič ne straši zaničevanje, preklinovanje in oskrnovanje od strani tacih, kateri ne bodo verjeli tvoje pričujočnosti v presvetem zakramentu? Glej, Zveličar moj! neverniki pa tudi krščeni neverci bodo večkrat svete posode ropali, posvečene hostije po tleh razmetavali, tvoje presveto telo z nogami teptali. Krivoverci se ti bodo v zakramentu posmehovali, ti vso čast in spoštovanje odrekovali, nas pa, tvoje verne služabnike, z malikovaveci pitali. Pa še tudi celo nekteri izmed tvojih otrok ti bodo nečast delali in s svojim grdim obnašanjem tvojo pričujočnost v presvetem zakramentu tajili. Oh, preoh, Zveličar moj! koliko bo pa tudi tacih, ki te bodo morali in silili priti na njih preklinjevalski in nečisti jezik, priti v njih sovražno, umazano srce; ki te bodo z nečisto vestjo prejemali in tedaj sami sebi sodbo jedli in pili. Gospod moj! ne dajaj tedaj svojega telesa svojim sovražnikom in roparjem v roke, ne krivovercem v zasmehovanje, ne svojim nezvestim otrokom — nespokornim grešnikom — v vživanje in v pogubo! Sam tedaj skrbi za svojo božjo večno čast!

Na tako govorjenje in človeško modrovanje bi mu bil Kristus prijazno odgovoril, rekoč: Moj sin, moja hči! veseli me, da imata toliko skrb za mojo božjo čast, vendar pa moram vama reči, da še ne poznata prav moje božje ljubezni, ktera me mora ali sili bivati pri svojih rešenih otrocih do konca sveta. Vem, da bodo neverniki in drugi brezbožni ljudje cerkve in tabernakeljne večkrat ropali in moje telo z nogami teptali; vem, da mi bodo tudi moji lastni otroci zlasti v mestih pri slovesnih procesijah nečast delali, ker bodo le svoje oči pasli, svoje lišpe kazali, se pogovarjali, se nespodobne obnašali, le malo ali celo nič ne molili; vem, da mi ne bodo posvetnjaki — zlasti v gosposkih suknhah — spodobne časti skazovali, kadar bom k bolnikom nesen; tudi vem, da me bodo nekteri na svoj preklinovalski jezik — v svoja sovražna in nečista srea prejemali; vendar pa me vse to od mojega svetega namena ne more odvrniti, ker hočem iz ljubezni do svojih zvestih otrok v zakramentu ostati in njih duše živiti za večno življenje. *Moje veselje je bivati s človeškimi*

otroci. Glejte jo ljubezen na altarji v tabernakeljnu! Kteri človeški um jo more zapopasti!?

Gospod moj! ne zameri mi, da te še nekaj vprašam: Zakaj pa svojo božjo in človeško naturo pod podobo kruha in vina skrivaš? Zakaj nam ne pokažeš svojega božjega veličastva? — Moj sin, moja hči! iz ljubezni do vas svojih otrok svojo božjo in človeško naturo v podobah kruha in vina prikrivam in sicer prvič zato, da tudi vaša vera v mojo pričujočnost v svetem zakramentu svoje zasluženje ima. Vam vernim veljajo besede, ki sem jih svojemu aposteljnu Tomažu govoril, rekoč: *Tomaž, ker si me videl, si veroval; blagor jim, kateri niso videli in so (vendar) verovali.* (Jan. 20, 29.) Blagor tedaj tudi vam, ki me ne vidite, pa vendar v mojo pričujočnost pod podobo kruha in vina verujete; vaša vera ima veliko zasluženje! Drugič pa tudi zato svoje božje veličastvo — svojo nebeško svetlobo — s podobama kruha in vina zagrinjam, da se mi s toliko večo srčnostjo, s toliko večim zaupanjem bližate. Kdo bi se namreč upal k meni priti, kdo bi me mogel gledati, ko bi se mu pokazal v svoji nebeški svetlobi? Vaše telesne oči bi ne mogle gledati moje nebeške svetlobe, da bi zdajci ne oslepele. Ko sem se bil na gori spremenil in svojim trem aposteljnem le nekoliko svoje nebeške svetlobe pokazal, so na svoj obraz padli in se silno bali (Mat. 17, 6.); ker človeška slabost ne more prenašati pogleda veličastva božjega. Tudi vi bi tedaj od prevelikega strahu in groze precej strepetali in pomrli, ko bi se vam pokazal v svoji nebeški luči. Dobro je tedaj za vas, da svoje božje veličastvo s podobama kruha in vina zagrinjam, da se s srčnostjo in zaupanjem meni bližate, da vas strah in trepet od mene ne odganja. Glejte jo ljubezen v presvetem zakramentu, ki svojo visokost pod slabo krušno podobo poniža, da nas slabe in boječee s srčnostjo in z zaupanjem navdaja!

Kristus pa tudi zato svojo božjo in človeško naturo pod podobo kruha in vina skriva, da ga uživati zamoremo. Zatoraj pravi: *Jaz sem živi kruh, ki sem iz nebes prišel. Ako kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj; in kruh, kterega bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan. Zakaj moje meso je res jed, in moja kri je res pijača. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.* (Jan. 6, 51. 52. 55—58.) Kristus je tedaj hrana naših duš za večno življenje. Glejte jo dovršeno ljubezen v svetem zakramentu! Ali nam more Kristus še več dati, ko nam daje svoje meso v jed in svojo kri v pijačo? Zatoraj pravi sv. Avguštin;

Bog je neskončno moder in vendar nam ne vé nič boljšega nakloniti; Bog je vsegamogočen in vendar nam ne premore nič večega podeliti; Bog je neskončno bogat, vendar nam nima nič dražega dati od presvetega rešnjega Telesa. In sv. Bernard pravi: *Ker nam Jezus daje svoje lastno meso in svojo lastno kri piti, je to zadnja in najviša stopinja božje ljubezni, in te stopinje ne more več prestopiti; da bi nam namreč mogel še v viši stopinji svojo ljubezen skazati. Njegova ljubezen v zakramentu svetega rešnjega Telesa je neskončna; kar pa je neskončno, ne more bolj neskončno biti. To resnico trdijo tudi zbrani škofje v svetem tridentinskem zboru, rekoč: Naš Zveličar, ko se je s tega sveta k Očetu spravljaj, je postavil ta zakrament, v kterem je bogastvo svoje božje ljubezni do ljudi tako rekoč izdal ter je naredil spominek svojih čudežev.* (Seja 13. pogl. 2.) Sveto rešnje Telo je tedaj res največi čudež ljubezni božje do ljudi na svetu.

Ker pa Jezus Kristus le zavoljo nas na altarji v tabernakeljnu noč in dan prebiva in le zato v njem prebiva, da na svoje zveste služabnike in častilce bogastvo svoje božje ljubezni, svoje nebeške zaklade usipa; se moramo ravno zavoljo tega pogostoma k njemu zatekati, ga pogostoma obiskovati, zlasti ker nas on sam tolikanj milo in ljubeznjivo k sebi vabi. In od tega v II. delu.

II.

Jezusa Kristusa, čudež ljubezni v tabernakeljnu, pogostoma obiskujmo!

Kralju Davidu je srce od veselja poskakovalo, ko je hodil molit v sveti šotor, kjer je bila hranjena skrinja zaveze — skrinja miru in sprave, ktera skrinja je bila predpodoba našega tabernakeljna. Pa kako težko mu je bilo pri srečanju, kako milo je zdihoval po Sijonu, po hiši božji, po skrinji zaveze, ko je moral pred svojim puntarskim sinom Absalomom iz Jeruzalema bežati in unkraj Jordana v ptujih krajih se potikati. O kako močno je želel zopet priti v Jeruzalem in v hišo božji — pred skrinjo miru in sprave — častiti svojega Stvarnika. Rekel je: *Kakor hrepeni jelen po studenčni vodi, tako hrepeni moja duša po tebi, o Bog! Mojo dušo žeja po močnem, živem Bogu; kdaj bom (tje) prišel in se prikazal pred obličje božje?* (Ps. 41, 2—3.) Tukaj moram le memogrede sam sebe vprašati: O duša moja! ali tudi ti tako hrepeniš po živem, močnem Bogu v svetem zakramentu, kadar ti ni mogoče k njemu priti? Zakaj si vendar tako mrzla in nimaš nobene želje k njemu priti in ga v ponižnosti moliti?

V drugem psalmu pa pregnani David tako-le zdihuje po svetem šotoru: *Kako ljuba so mi tvoja prebivališča, o Gospod vojskinih trum! Moja duša hrepeni in koprni po lopah Gospodovih. Moje srce in moje meso se veseli v živem Bogu; vrabec si namreč najde hišo in grlica svoje gnjezdo, kjer izvali svoje mladiče; (jaz pa naj najdem) tvoje altarje, Gospod vojskinih trum, moj Kralj in Bog! Blagor jim, kateri prebivajo v tvoji hiši, o Gospod! vekomaj in vekomaj te bodo hvalili . . . Bolje je en dan v tvojih lopah, kakor tisuč (dni, ki jih človek preživi med svetom v raztreseni pozemeljskega življenja).*

Ako je kralj David tolikanj zdihoval in hrepenel po hiši Gospodovi ter je želel v nji — pred skrinjo zaveze — Boga častiti: tolikanj bolj bi morali mi kristijani po hiši božji — po skrinji nove zaveze — po svetem tabernakeljnu — po sedežu večne ljubezni hrepeneti, ker nas ondi Jezus Kristus s svojimi nebeškimi darovi čaka in nas tolikanj milo in ljubeznjivo k sebi vabi, rekoč: *Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil!* (Mat. 11, 28.) *Pridite k meni vsi*, tedaj tudi vi, ki ste s siromaštvom, z uboštvom, z revščino obteženi in jaz vas bom poživil in preživil ter vam kako milo roko naklonil; jaz vam bom pomagal uboštvu voljno prenašati in si ž njim služiti nestrohljive zaloge v mojem svetem raji! *Pridite k meni vsi*, tedaj tudi vi, ki ste obteženi z mnogimi križi in težavami in jaz vas bom poživil ter vam bom težo vaših križev ali odvzel ali vsaj toliko polajšal, da jih bote potrpežljivo za menoj nosili in za menoj prišli v mojo večno slavo! *Pridite k meni vsi*, tedaj tudi vi, ki ste obteženi s hudimi skušnjavami in jaz vas bom poživil ter vam bom skušnjave ali odvzel ali pa vam bom pomagal jih premagati in ž njimi služiti si tolikanj svetlejšo nebeško krono! *Pridite k meni vsi*, tedaj tudi vi, ki ste obteženi s težko butaro svojih grehov in jaz vas bom poživil ter vam bom dal duha resnične pokore in spreobrnjenja in vam bom umiril vašo nepokojno pekočo vest! *Pridite k meni vsi*, tedaj tudi vi spokorniki, ki ste sicer jeli hoditi po ozki in ostri poti prave pokore, pa še na nji omahujete ter ste še silno slabi; pridite tedaj k meni in jaz vas bom poživil ter vas bom podpiral, da spet ne omahnete in ne padete v mlako svojih poprejšnjih grehov! *Pridite k meni vsi, kateri se trudite* v boji s svojimi dušnimi sovražniki in jaz vas bom poživil ter vam bom dal moč jih premagati. *Pridite k meni vsi, ki se trudite* hoditi po potu mojih zapovedi in jaz vas bom poživil ter vam bom dal stanovitnost v dobrem do konca vašega življenja. *Pridite k meni vsi*,

moji otroci, v svojih potrebah, stiskah in težavah, saj vsak lahko do mene pride, ker tukaj pri sedežu moje ljubezni — pri mojem tabernakeljnu — ni nobene straže, kakoršne so na kraljevih dvorih, ktere bi vam branile k meni priti; tukaj ni dvornikov, kakoršni so na kraljevih dvorih, kteri bi vam rekli: danes kralja ni doma, danes kralj nikogar ne sprejema, danes kralj nima časa z vami govoriti in vaše prošnje poslušati; zakaj jaz vaš kralj sem zmirom doma, pot k meni vam je vedno odprta in vselej sem pripravljen vas z veseljem sprejemati in vaše prošnje poslušati; tukaj pri mojem kraljevem sedežu vas ni treba skrbeti, kaj in kako bi z mano govorili; ker povem vam: kolikor bolj priprosto in prisrčno se bote z menoj pogovarjali, toliko bolj mi bote ljubi; tukaj pri sedežu moje ljubezni vam ni odmerjen čas, kakor na kraljevih dvorih, da bi se le kake minute smeli pri meni muditi; ker povem vam: pri meni se smete muditi ter mi želje svojega srca razkladati, dokler vam je ljubo in kolikor delj bote pred mojim tabernakeljnom ostajali, toliko bolj mi bote dopadljivi. *Pridite (tedaj) k meni vsi, kteri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil!* To so besede večne ljubezni.

O duša moja! zakaj si vendar tako gluha, da ne slišiš milega glasu svojega Gospoda, kteri te tolikanj ljubeznjivo k sebi vabi, da bi te poživil? Če ga pa slišiš, zakaj si vendar tako lena in okorna, da nočeš k njemu hoditi? Saj nimaš daleč, saj ti ni treba čez morje, ne po dolzih in nevarnih potih, ne v Betlehem, kamor so bili prišli Modri iz jutrove dežele obiskat in molit novorojenega kralja! Mar nimaš nič potreb v tej preklicani deželi, da bi mogla k njemu hoditi pomoči iskat? Si mar sama dovolj zmožna ali močna premagati vse svoje vidne in nevidne sovražnike? Oh, spoznaj svoje potrebe in svojo nezmožnost ter rada hodi tje pomoči iskat, kjer se edino najde. V tem posnemaj druge pobožne duše, ktere so z velikim veseljem pogostoma obiskovale svojega Gospoda v presvetem zakramentu. Izmed sto in sto izgledov vam hočem le samo te-le v misel vzeti.

Marija Magdalena Paciška je hodila zjutraj zgodaj, opoludne in zvečer pa tudi še po dnevu, če je čas imela, obiskovat in molit Jezusa v presv. zakramentu. To obiskovanje in češčenje presv. zakramenta je tudi svojim prijateljem in prijateljicam z veliko gorečnostjo priporočala ter je djala: Če prijatelj pri svojem prijatelju prebiva, ga pogostoma obiskuje in mu voši dobro jutro, dober večer in lahko noč in se tudi po dnevu ob vsaki priložnosti ž njim rad pogovarja. Tako tudi ti pogostoma obiskuj svojega največega prijatelja Jezusa v

presv. zakramentu, ako ti tvoja opravila dopuščajo. Pri vsih svojih obiskovanih daruj nebeškemu Očetu predrago kri njegovega edino-rojenega Sina in kmalo boš čutil (kmalo boš čutila), da so te obiskovanja prav pripravna ljubezen božjo v tebi pomnožiti.

Sv. Frančišek Pavljan je sv. rešnje Telo tolikokrat obiskoval, kolikorkrat mu je mogoče bilo. Po svojih trudapolnih misijonskih opravilih se je pri Jezusu poživiljal in nove moči dobivljal. V sleherni zadregi, pred vsakim imenitnim opravilom, je hodil, kakor nekdanj Mojzes, pred sveti šotor Gospoda vprašat, kaj mu je storiti. Nikoli se ni na pot podajal, da bi ne bil poprej pred sv. rešnjim Telesom pomoči prosil; pa se tudi ni nikoli vračal, da bi ne bila njegova prva pot pred tabernakelj, kjer je Gospoda hvalil za dokončano delo, pa ga tudi odpuščanja prosil, če se je bil kaj pregrešil po svoji človeški slabosti. Od njega se sme lahko reči, da je bilo njegovo srce vedno pred sv. zakramentom, če je tudi njegovo telo daleč od njega bivalo. Sam je rekel, da je nima večje želje, kakor vse svoje žive dni moliti pred šotorom nove zaveze ali pred sv. tabernakeljnom.

Sv. grofinja Ana je bila vprašana, kaj da vendar toliko časa misli in dela pred sv. rešnjim Telesom? Na to vprašanje je odgovorila: „Ko bi mi mogoče bilo, bi rada vso večnost pred njim ostala. Ali ni tukaj naš dobri Bog? Pa me še vprašate, kaj toliko časa pred njim počenjam? Ljubim ga; kdo bolj zasluži našo ljubezen, kakor on? Hvalim ga; komu gre večja čast in hvala, kakor našemu Bogu? Zahvaljujem se mu; od koga smo več dobrot prejeli, kakor od Boga? Darujem mu; komu družemu bi nek darovali vse, kar smo in kar imamo, kakor tistemu Bogu, od kterege smo vse prejeli? Prosim ga; kdo nam more večje gnade dati, kakor začetnik gnade, Gospod vsega sveta? Kaj dela ubožec pri bogatinu? Kaj dela bolnik pri zdravniku? Kaj dela žejin človek pri studencu? Kaj dela lačen pri polni mizi?“ Tako je govorila in delala ta svetnica in tako delajo še zdaj vse pobožne duše, ktere z živo vero, s trdnim zaupanjem in z gorečo ljubeznijo sv. rešnje Telo obiskujejo. Ti pa, duša moja! si vsa mrzla in okorna, ne veš kaj govoriti, če tudi pred njega prideš. Oh, zbudi se, zaspana, bolna, žejna in lačna duša moja! ter pridno hodi k nebeškemu zdravniku, k živemu studencu vsih gnad, k polni mizi vsih dobrot!

Pa morebiti kdo poreče: Kdaj čem sv. rešnje Telo obiskovati, saj nimam časa? Res je sicer, da delaven človek nima časa, še posebej obiskovati Kristusa v presv. zakramentu; vendar pa mu ne

manjka prilik, ob katerih zamore, če le hoče, sv. rešnje Telo še posebej počastiti, mu svoje reve potožiti in ga milosti prositi, kadar zjutraj k sv. maši priteče ali zvečer k litanijam pride, zlasti pa ob nedeljah in praznikih, če iz tega pobožnega namena nekoliko pred v cerkev pride, ali pa če se po dokončani službi božji še nekoliko časa pred sv. rešnjim Telesom v molitvi pomudi. Zatoraj je uni izgovor: „saj nimam časa“ res prav prazen in le človeško lenobo in mrzloto pokriva. Oh, koliko zlatega časa, zlasti ob nedeljah in praznikih, s praznimi marnji, še z napačnimi pogovori in z nepotrebnim obiskovanjem zgubljam in zapravljamo, ko bi lahko vsaj nekoliko tega zlatega časa v počeščenje sv. rešnjega Telesa obračali!

Nektere pobožne duše rade obiskujejo podobe svetnikov, podobe Matere božje, altar sv. križa, prav je to; pa koliko rajše bi morale obiskovati altar sv. rešnjega Telesa, ker ondi je več kakor mrtva podoba, ondi je več kakor križ ali znamenje našega rešenja, ondi je Križani sam, naš Rešenik, živi Bog; ondi je sedež večne ljubezni. Ali bi se tedaj ne spodobilo, ga zlasti obiskovati?

Nekteri kristijani v kaki posebni sili in potrebi svetnikom v čast in v počeščenje sv. križa sveče darujejo in vžigajo, da ondi zgorijo; tudi to je prav, če iz prave vere in iz pobožnega srca izvira; vendar pa se mi čudno zdi, da ljudje v svojih silah in potrebah altar sv. rešnjega Telesa v nemar puščajo, ker ondi še nisem videl posebej darovanih sveč goreti. Bog ne daj, da bi iz pomanjkanja žive vere in trdnega zaupanja sedež večne ljubezni — sv. rešnje Telo — v nemar puščali!

Tako tedaj, spreljubi v Kristusu, pogostoma obiskujmo presv. rešnje Telo, obiskujmo ga z živo vero, s trdnim zaupanjem in z gorečo ljubeznijo in potem se bo studenec božjih gnad v vsi obilnosti na nas izlival.

Zdaj pa sklenem svoje govorjenje z besedami kralja Davida, ki je Izraelce vabil k svetemu šotoru, rekoč: *Pridite, molimo in padimo na tla in jokajmo pred Gospodom, ki nas je vstvaril. Zakaj on je Gospod, naš Bog; in mi smo ljudstvo njegove paše in delo njegove roke.* (Ps. 94, 6. 7.) Amen.

† Jurij Volc.

Druga nedelja po binkoštih.

I. Sv. maša. — VII. Od „tihe maše“ do spremenjenja.

Neki človek je napravil veliko večerjo.

Luk. 14, 16.

Ko beremo in premišljujemo priliko današnjega sv. evangelija, nam nehoté samo ob sebi v misel pride, da ta velika večerja pač ne more druga biti, kakor Jezusova večerja v zakramentu presv. rešnjega Telesa, sv. maša, katero je Jezus Kristus postavil pri zadnji večerji našim dušam v zveličanje; kajti ta večerja je velika v resnici.

Velika je po onem čudežnem spremenjenji kruha in vina v Jezusovo presv. telo in kri; velika je v oziru onih, ktere zamore nasiti s svojo pripravljeno jedjo, ker sprejema vsakega, kdorkoli pride; *pridite k meni vsi* (Mat. 11, 28.); velika je po prostoru, ker njena miza je pogrnjena in pripravljena po celem svetu *od solnčnega vzhoda do zahoda* (Malah. 1, 11.); velika je po času, v katerem ostane vsem ljudem pripravljena *vse dni do konca sveta* (Mat. 28, 20.); velika je po milostih, katerih si človek pri njej zamore dobiti po Jezusu: *Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil.* (Mat. 1. c.)

Pač se po pravici čudimo, da ti evangeljski povabljeni niso hotli iti k večerji in s takimi evangeljskimi smo povabljeni tudi mi k Jezusovi večerji, k sv. maši. Kaj, predragi! hočemo li biti tem nehvaležnim podobni? enaki? Ali bomo tudi mi tako nehvaležni ter se ne zmenili za Jezusovo večerjo: sv. mašo? Žalostno je res, da je treba kristijane še priganjati k sv. maši, kjer nam Jezus toliko milosti ponuja; žalostno res, da se nam vse drugo važniše in potrebniše zdi, kakor pa ta nebeška večerja.

Upam si reči, da s toliko večim veseljem bomo prihajali, kolikor bolje bomo o sv. maši podučeni; zato sem začel vam sv. mašo razlagati in danes bom nadaljeval ter vam razložil oddelek od „tihe maše“ do spremenjenja.

Povedal sem vam že bil, da se po molitvi: „Orate fratres! — Molite bratje!“ mašnik nič več ne obrne proti ljudstvu, ker se ima od zdaj naprej pri opravljanji sv. skrivnosti edino le z Bogom razgovarjati. Ko je pa mašnik odmolil ali odpel predglasje in hvalnico

„Sanctus — Svet!“ prične se v pravem pomenu skrivnostni del sv. maše. Ta del se po svojem vnanjem opravljanji popolno loči od vsakega drugega dela. V tem delu namreč mašnik moli vse molitve tiho; to se pravi, ne moli toliko glasno, da bi ga ljudstvo slišalo; ali popolno tiho tudi ne moli; ampak od zdaj naprej do „očenaša“ moli le toliko glasno, da samega sebe pač sliši in tudi slišati mora; le vernikov ga nihče ne sliši. Od tod ima tudi ta del sv. maše, od „Sanctus! — svet!“ do „očenaša“ svoje posebno ime „tiha maša“, po latinski pa ime „canon“.

Zakaj pa je sv. cerkev ukazala „tiho mašo“, zakaj veleva, da mašnik v tem delu sv. maše vse tiho moli? Za to svojo določbo nam našteva naslednje vzroke:

1. V prvo pravi, da je to storila iz spoštovanja, ki se sosebno tukaj spodobi Najsvetejšemu. So pa te molitve tiho opravljali tudi aposteljni; toraj je ta navada starodavna, iz apostoljskih časov in zato častitljiva. Le enkrat je drugače; namreč pri posvečevanju novih duhovnikov: takrat škof in novoposvečeni te molitve molijo skupno in glasno.

2. Nadalje pravi, da zavoljo tega, ker vse to, kar se ves ta čas godi, ni toliko molitev, ampak dejanje; do semkaj namreč sv. daritev opravljata skupno: mašnik in ljudstvo; od zdaj naprej pa mora ljudstvo odstopiti, ker v „tihih maši“ ne more sodelovati z mašnikom; kajti Jezus Kristus je oblast spremenjenja kruha v njegovo presv. Telo in vino v njegovo presv. kri podelil le aposteljnemu in njihovim naslednikom ter onim, kateri so po pokladi škofovih rok to sv. pravico dosegli. Ljudstvo tedaj v tem sv. delu ne more in ne sme sodelovati z mašnikom in on moli tiho.

Tako nekako, se vé da v bolj meglenem pomenu, bilo je tudi v stari zavezi. Takrat je smel tudi po Mozesovi postavi le veliki duhoven stopiti v „najsvetejše“ v tempeljnu in on edini je ondi spravljal ljudstvo z Bogom, in ravno tako je tudi Mozes sam stopil na goro Sinajsko in se je ondi razgovarjal z Bogom. Enako temu tudi mašnik v tem delu sv. maše sam stoji pred Bogom in se sam tiho razgovarja ž njim.

3. To tiho delovanje in tiha molitev od strani mašnikove kliče potem vernikom prav gorko in podučljivo na srce, naj se ž njim tudi oni zamislijo v svete skrivnosti v tihi globočini svojega srca, v skrivnosti, ki se bodo zdaj na altarju godile. Vsak vernik, pričujoč pri sv. maši, naj se zdaj razgovarja edino le z Jezusom; vsakega pričujočega srce naj zdaj postane kakor *zaprt vrt*

in *zapečaten studenec* (Vis. pos. 4, 12.), kamor ni dovoljen nikomur vhod ali vstop, t. j. nobeni vsakdanji, ako tudi za zemeljsko potrebni misli in želji; še manj pa in nikakor ne kaki pregrešni misli ali želji itd.; le tiho, t. j. v Jezusa vtopljeno naj zdaj vernikovo srce stopa v duhu tje k zadnji večerji in tje na Kalvarijo.

4. Tiha molitev in tiho delovanje pristuje temu oddelku sv. maše tudi gledé vnanjih okoliščin, v katerih je Jezus Kristus prišel na svet. Takrat namreč bila je tiha noč. *Ko je pokojna tihota vse obsegala in je noč v svojem teku pol pota imela, je tvoja vsemogočna beseda priletela iz nebes, s kraljevega sedeža.* (Modr. 18, 14.) In gledé one skrivnostne tihote naj tudi zdaj na altarcu kraljuje sveta tihota, ko ima semkaj priti Jezus Kristus. *Gospod pa je v svojem svetem tempelju, molči naj pred njim vsa zemlja!* (Hab. 2, 20.)

5. In slednjič posnema mašnik v tej tihi molitvi tudi Jezusa, ki je pogostoma tudi po tihem molil.

Vidite, iz kako imenitnih vzrokov je sv. cerkev „tiho mašo“ vpeljala in zaukazala in zatoraj ne morem drugega reči, ko to: O kristijan! Tiho, tiho se pri tem sv. delu zakleni v globočino svojega sreca in na tihem moli, prosi; sam, čisto sam z Jezusom bodi; nobeni stvari: vsakdanjim skrbem itd. ne dopusti v teh svetih trenutkih vstopa v tvoje srce; vse, vse misli, ki ne hitijo k Jezusu, naj ostanejo zunaj.

Molitve v „tihí maši“ pa obstojé iz besed, ktere je Jezus Kristus sam govoril; potem iz molitev, ktere so aposteljní molili in iz molitev, ki so jih sestavljali sveti papeži. Te molitve so tedaj tudi od te strani častitljive, v oziru njihove starosti in v oziru onih, ki so jih sestavili; te molitve so po besedah sv. tridentinskega zbora (sess. 22, c. 4.) pa tudi take, ki so toliko svetemu delovanju popolno primerne. „Sveto s svetim!“ In sveta zgodovina nam pripoveduje, da že čez 1200 let ni nihče „tihí maši“ kakega dostavka pridjal; zadnji je nekaj dostavil papež Gregor I., ki je sv. cerkev vladal 590—604. Koliko imenitne so tedaj te molitve! In ali ni tudi zelo častno, da mašnik, človek sme izgovarjati ravno tiste besede, ktere je govoril Jezus, so jih govorili aposteljní in sveti papeži. O pač, da!

„Tiha maša“ ali „canon“ se pa loči v tri dele, in ti trije deli so tako-le razdeljeni: K prvemu delu pripadajo one molitve, ki jih mašnik opravlja pred spremenjenjem; k drugemu delu tiste, ki jih mašnik govori pri spremenjenji, in k tretjemu delu tiste molitve, ki jih mašnik moli po spremenjenji kruha in vina v Jezusovo presv. Telo in kri. Kolikor mogoče kratko vam bodem pojasnjeval zdaj te svete in prelepe molitve, in danes le ono prvo pred spremenjenjem.

Prične se „tiha maša“ s tem, da precej o njenem pričetku mašnik povzdigne oči in roke v znamenje svojih gorečih želj, v katerih pričakuje Jezusa iz nebes semkaj na altar; v teh svojih svetih željah zdihuje po pomoči, da bi zamogel to presv. daritev dostojno in vredno opraviti; na to pa roke pred seboj sklene, se z životom globoko priklone v spoznanje svoje nevrednosti stati pred obličjem, tako sklenjene roke potem položi na altar in prične prvi del „tihe maše“. Ta prvi del obsega pet molitev, ali (ker se prve tri lahko vštevajo v eno samo molitev) prav za prav tri molitve, kakor je Jezus trikrat molil na Oljski gori.

V prvi molitvi prosi Boga Očeta, naj po Jezusu z dopadajenjem sprejme te darove, ki mu jih darujemo in naj nam iz njihovega vživanja deli obilo sadu, in med tem poljubi altar in na to trikrat prekriža darove v znamenje, da vsa oblast blagoslavljevati njemu dohaja le iz zveze z Jezusom Kristusom in da si le po Jezusovem zasluženju upa odpreti Očetovo sree k radodarnosti.

Da se mašnik tukaj obrača k Bogu Očetu, prihaja od tod, ker je Jezus sam nas tako delati učil. *Povem vam, da, ako se dva zmed vas zedinita na zemlji, se jima bo, za katero reč koli prosita, zgodila od mojega Očeta, kateri je v nebesih* (Mat. 18, 19.) in zopet: *Ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.* (Jan. 16, 23.) In upa si mašnik zdaj stopiti s takimi prošnjami k Očetu, ker ga je do sedaj lepo častil in poveličal v molitvah, hvalnicah, prošnjah; sam in v družbi z angeljei in trdno nado ima, da bo uslišan zavoljo Jezusa njegovega ljubeznjivega Sina.

V takem zaupanju jame naštevati, za koga hoče darovati; najprej prosi zlasti za sv. cerkev, in sicer štirih milosti, rekoč: *da jej mir daš, jo varuješ, jo v edinosti ohraniš in vladaš po vsem svetu*; zraven pa še za našega papeža, našega škofa in našega cesarja in potem za vse, kateri se prave katoliške in apostolske vere drže.

Po tej splošnji molitvi se hoče mašnik še bolj določno izraziti, za koga hoče še posebej darovati. Prej pa, ko to stori, roke in oči kviško povzdigne, na to roke pred seboj sklene, obmolči in s pripognjeno glavo se zdaj spominja vseh tistih živih, za ktere se je posebno namenil danes maševati, to je, pred vsem tistega ali tistih, kateremu ali kterim hoče danes sad sv. maše nakloniti, ali kakor pravijo, v kakoršni namen je bila maša „najeta“; prosi zraven pa tudi za one, kateri so se mu le v „spomin“ priporočili in sploh za vse, ki so mu posebno pri sreju in za ktere je on moliti dolžen. V prvih časih so se imena tih brale v cerkvi na glas; zdaj se le po tihem

ali v mislih imenujejo. In ko je mašnik vse te že v misel vzel, razpne roke, povzdigne glavo in začne Boga prositi za vse vernike, ki so sedaj pri sv. maši pričujoči in ž njim daritev opravljajo.

Ta trenutek se imenuje „*spomin za žive*“; in v tem trenutku, predragi v Gospodu! zedinite se tudi vi z mašnikom in ž njim molite; molite ž njim za papeža, škofa, svojega duhovnega pastirja; starši priporočujte otroke in otroci molite zdaj za svoje starše itd. z eno besedo: Karkoli si, o kristijan! od Boga želiš, zdaj mu z mašnikom naštevaj svoje želje, svoje potrebe, dušne in telesne, za čas in za večnost; kajti nikar ne zabi, da nebeški Oče nikdar ne deli nam svojim otrokom z bolj radodarno roko, ko ravno pri sv. maši, pri kateri vnovič z največim dopadajenjem gleda na nekrvavo ponavljanje Jezusove krvave daritve na sv. križi.

Prerok Ecehijel (XLVII.) je v sveti prikazni gledal, da izpod praga tempeljnovih vrat prihaja voda, ki se popolnoma razliva po deželi; kolikor dalje izvira, toliko večja postaja; že je postala močen potok; še več, že je tolik ta potok, da si sam preskrbljuje pot proti morju. In kamorkoli ta voda rosi in kjerkoli namaka zemljo, povsod ondi donaša rodovitnost, blagoslov. *Vse, kar živi in se giblje, bo živelo, kamorkoli potok pride.* (47, 9.) Menim, da smem reči, da ta „sveta voda“ je nekaka podoba onega blagoslova, ki v cerkvi z altarja dohaja kristijanom pri daritvi sv. maše pričujočim od te presvete daritve. Tudi tukaj Jezus odpera svoje z nebeškim in zemskim bogastvom za nas napolnjeno srce; odpera, ponuja in Oče nam iz njega zajema ter deli. Ravno tako nekako govori tudi Jezus sam pri sv. Janezu (7, 38.), ko pravi: *Kdor v me veruje, potekó, kakor sv. pismo pravi, potoki žive vode iz njegovega osrčja.* Zatoraj rečem: Pridi, verovaj in iz skrivnostnega studenca dobrotljivega Jezusovega srca boš pri sv. maši zajemal, kar, kolikor in kadar boš potreboval. *Kakor si veroval, tako se ti zgodi.* (Mat. 8, 13.)

Skrivnostno spremenjenje kruha in vina se bolj in bolj približuje; sicer se je mašnik za ta toliko resni, sveti in imenitni trenutek že priporočil v oni prelepi hvalni pesmi: predglasji; tudi z angeljci se je že združil k skupnemu poslavljenju; a vendar se še zmerom boji pred onim presvetim trenutkom sv. spremenjenja in še se ozira po prijateljih, ki naj bi mu pomagali pri tem sv. delu. In glejte! V nebesih ugleda novih prijateljev, katerim se do sedaj še ni pridružil; ti so svetniki in svetnice; k tem se ozre; na nje, s katerimi smo vsi katoliški kristijani po „občestvu svetnikov“ v zvezi, se v nadaljni molitvi sklicuje in se njihovi priprošnji priporoča, da bi po njihovem

zaslužnji in njihovih prošnjah dosegel vsake potrebne pomoči. In v tej molitvi posebej imenuje Marijo Devico, mater našega Gospoda Jezusa Kristusa, potem dvanajst aposteljnov in dvanajst mučencev z imeni; slednjic pa skupno še vse svetnike.

S tem je končana prva molitev pred spremenjenjem, ki, kakor sem rekel, obstoji prav za prav iz treh molitev.

Zdaj prične moliti drugo molitev, ki je jako krajša in v tej drugi molitvi v svojem in cele družine imenu, gledé nas vsih Bogu popolno služnih vernikov, prosi Boga, naj utolažen sprejme to daritev, po kateri naj bi mi svoje dni v miru preživeli; ktera naj bode nam v milost, da bodemo oteti večnega pogubljenja in bodemo enkrat prištetí k čedi njegovih izvoljenih.

To molitev moli, to prošnjo izgovarja kar vse bolj vesel in prepričan, da ga bo dobri Oče res uslišal; kajti to veliko prošnjo mu izroča zdaj — potem, ko se je v prejšnjih molitvah priporočil Mariji, svetnikom in svetnicam in angeljem, toraj celi nebeški družbi; s pomočjo teh si upa, to sv. opravilo opraviti resnično in postavno.

Ko mašnik to molitev moli, drži roke stegnene nad kelihom in nad hostijo in sicer tako, da ima palec desnice v obliki križa položen čez palec levece. To dejanje je jako pomenljivo in je vzeto iz sv. pisma, in sicer od tod:

Izraelec je prišel k duhovnu, da bi bil očiščen svojih grehov. V dosego tega je moral s seboj prinesiti živinče v klavni dar. Zdaj je ta Izraelec, ki je želel svojih grehov očiščen biti, svoje roke položil nad glavo tega živinčeta; to pokladanje roke je pomenilo, da je vsled svojih grehov Izraelec zaslužil, naj bi bil kaznovan in se Bogu daroval v klavni dar, ali s tem pokladanjem svojih rok je svoje grehe tako rekoč prenesel na to živinče, ki je zdaj v kazen Bogu bilo darovano v klavni dar.

Ko pa pri sv. maši mašnik roke nad temi darovi raztegnene drži, pomeni to, da svoje in vsih pričujočih vernikov grehe tako rekoč prenese na Jezusa, „ki je Jagnje božje, ktero odjemlje greh sveta“ ter prosi dobrotljivega pa razžaljenega Očeta, naj on meso in kri Jezusa Kristusa, ki bota kmalu tukaj na altarcu pričujoča v podobu kruha in vina po nekrvavi daritvi, ki je prav in resničen spomin krvave njegove daritve na sv. križi, blagovoljno sprejme v spravní dar za njegove in vernikov grehe.

Zdaj je mašnik opravil že vse potrebne molitve in ko hoče kruh in vino posvetiti, še enkrat, v tretji molitvi, moli k Očetu. V tej molitvi tako rekoč te v spremenjenje pripravljene darove Bogu Očetu

kar že izroči in ga le to še prosi, naj iz darov kruha in vina postane njemu posvečen dar; naj se to spremenjenje zgodi po od Jezusa postavljenem načinu *pravilno*, naj bode ta dar *veljaven* dar, naj postane *resničen* in njemu *prijeten*, tako, da kruh in vino postane ravno tisto Jezusovo telo, ki je na križi viselo in ravno tista kri, ki je ondi tekla iz njegovega rešnjega Telesa.

Med to molitvijo stori pa mašnik tri križe nad kruhom in vinom ob enem in potem še enega nad hostijo in enega nad kelihom ter s temi križi kliče blagoslova božjega iz nebes.

In zdaj, zdaj se bližajo oni imenitni, za človeka preimenitni trenutki, v katerih bode mašnik pravi namestnik Jezusov postal, ki bode v njegovem imenu, ali prav za prav, ko bode Jezus Kristus sam po mašniku z besedo, kakor pri zadnji večerji te darove, kruh in vino, spremenil v pravo Jezusovo telo in pravo njegovo kri, ko bode rekel: „To je moje telo!“ in „To je moja kri!“ (Mat. 26, 26. 28.); o čemur bom pa govoril prihodnjič. Amen.

Janez Kobilica.

2. Sv. cerkev sili in vabi k večerji.

Luk. 14, 23.

Vvod. Kadar je kdo gostijo napravil, mu je veliko na tem, da povabljeni pridejo. In užaljen je, ako se povabljeni, katerim je hotel veselje napraviti, ne zmenijo zanj in za njegovo gostijo. Tudi gospod v evangeliju, ki je veliko večerjo napravil, želi, da bi bila hiša polna gostov, da bi ne bilo nič praznega za mizo. Zato pošlje hlapca na mestne ceste in ulice vabit družih gostov, ker prvi povabljeni niso hoteli priti; potlej ga pa pošlje, ker je še prostor, na pota in prelaze, da naj jih prisili in primora noter priti. Enako dela, sili in vabi tudi sv. cerkev v ozir večerje, katero je Zveličar pripravil pri sv. obhajilu.

Izpeljava. I. Kako nas sv. cerkev sili k sv. obhajilu?
1. Naravnost zapoveduje, da mora vsak kristijan vsaj enkrat v letu in sicer o velikonočnem času vredno pristopiti k mizi Gospodovi. Ta zapoved je tako važna in ostra, da stori smrtni greh, kateri je ne spolni, in si poleg tega nakoplje še posebno cerkveno kazen. Sv. cerkev namreč nima vojaške ali policijske sile v oblasti, pač pa ima oblast

zavezovati in razvezovati. V prvih časih krščanstva ni bilo treba takega siljenja, ker so verni radovoljno vsaki dan sv. obhajilo prejemali. Ko je pa prvotna gorečnost jela pojemati, se je tako vravnalo, da so vsako nedeljo pristopali k mizi Gospodovi; ko je pa še večja mlačnost nastala, je odločil papež Fabijan, da mora vsaki vsaj trikrat v letu, o treh glavnih praznikih, sprejeti presv. rešnje Telo; slednjič je pa prišlo tako daleč, kakor je še zdaj, da je sv. obhajilo odločno — pod smrtnim grehom — zapovedano enkrat na leto. To je pa tudi že skrajna meja za vsacega, kateri si hoče še dušno življenje ohraniti. — Pa žalibog se nahaja čedalje več mrzlih kristijanov, ki so v svoji mlačnosti že tako otrpnili, da še celo enkrat ali nočejo priti ali pa niso vredni. Za enkrat samkrat v letu pač ne more biti nobenega izgovora! Kdor je velikonočno obhajilo zanemaril, je dolžan to zamudo popraviti, kakor hitro mu je mogoče! 2. Sv. cerkev naklada tudi dolžnost sv. obhajilo sprejeti v smrtni nevarnosti, ker je popotnica v večno življenje in kristijan takrat najbolj potrebuje nebeške pomoči, ko ima nastopiti odločilno pot iz časnosti v večnost. Pa je zopet v sedanjem času mnogo tako zanemarnjenih kristijanov, da se tudi tej sili nočejo udati, ali pa sv. popotnico tako dolgo odlašajo, da je slednjič več sprejeti ne morejo. Kako zelo se pregrešijo taki zoper voljo sv. cerkve, se že iz tega vidi, ker ona dovoljuje v takem slučaju deliti sv. obhajilo ob vsakem času po dnevi in po noči, tudi onim, ki niso več tešč! — Po drugi strani moramo pa tudi spoznati, da ta sila je premnogim v korist in večni blagor. Kajti hlapec, ki ima v tem slučaju siliti k večerji, je hud priganjavec: bolezen, smrtna bolezen predrami marsikterega, ki je bil v zdravih dneh dremoten in zaspan. — Prazni so izgovori: kaj bodo ljudje rekli, ali bolnik bo umrl, ako se da prevideti, bo preveč vznemirjen... Močno napak toraj ravnajo oni, kateri bolnika v smrtno nevarni bolezni ne opomnijo te krščanske dolžnosti, ali pa ga še celo zadržujejo in odvrtačujejo. Naj pomislijo, da smrt ni igrača, da se po njej ravna cela večnost, da ima sv. cerkev najboljše želje, ko na večer človeškega življenja priganja, sili...

II. Sv. cerkev pa s to silo še ni zadovoljna, ampak tudi vabi verne k večkratnemu sv. obhajilu. 1. Daja k temu priliko o raznih praznikih in cerkvenih slovesnostih; prireja misijone in druge pobožnosti, pri katerih je spoved in sv. obhajilo poglobilna reč; podpira in priporoča božja pota, po katerih se pospešuje prejemanje sv. zakramentov; deli premnoge odpustke le pod tem pogojem, če se opravi spoved in sv. obhajilo, n. pr. praznik presv.

imena Jezusa in Marije, šestnedeljna pobožnost sv. Alojzija itd. 2. Spodbuja k večkratnemu sv. obhajilu s tem, da po svojih služabnikih v pridigah in krščanskih naukah a) večkrat razlaga veliko korist pogostnega sv. obhajila, ki je potrebno pravičnim, da morejo ostati stanovitni in v dobrem napredovati, grešnikom, da se morejo popolnem spokoriti, strasti premagati in grešnih nevarnosti se obvarovati, mlačnim in lenim pa, da zadobijo novo moč in gorečnost; b) večkrat zavrača prazne izgovore, ki jih imajo mlačni zoper pogostno sv. obhajilo, n. pr. da nimajo časa, da si ne upajo, ker niso vredni, da se ljudi bojé, kaj bodo rekli . . . ; c) kaže pa prave vzroke, ki slaboverne zadržujejo od mize Gospodove in so zlasti oni trojni, kateri so nam iz današnjega evangelija znani: njih srce je vse zatopljeno v časnost in posvetnost; premoženje, zaslužek, čast in grešno razveseljevanje jim je vse, po nebeških zakladih nimajo nobene želje, za rajsko veselje nimajo slasti, služba božja jim je zadnja skrb.

Konec. Tudi jaz sem služabnik neskončno dobrega Gospoda, ki je vsem pripravil nebeško večerjo; v njegovem imenu vas silim in vabim . . . Koliko bi bilo boljše v naši duhovnji, ko bi . . . Štirikrat na leto pač ni preveč; priporočam pa, zlasti mladim, vsak mesec; kdor pa čuti v sebi nagib za pogostniše obhajilo, naj prosi spovednika . . . Ko bi mogli oni, ki so v peklju ali v vicah ali celo v nebesih, še enkrat biti med povabljeni, o kako bi hiteli . . . Naj vas prestraši in predrami konec prilike: *Povem pa, da nobeden . . .*

Tretja nedelja po binkoštih.

I. Sv. maša. — VIII. Spremenjenje ali povzdigovanje.

Tako, vam povem, bo med angelji božjimi veselje nad enim grešnikom, kateri se spokori. Luk. 15, 10.

V dveh prelepah prilikah nam v današnjem sv. evangeliju Jezus Kristus pripoveduje o svoji ljubezni do grešnika. Toda malo le, da, nič bi nam ne pomagalo, ako bi le pri priliki ostalo, v resnici bi pa Jezus ničesar ne storil za nas, o čemur nas v prilikah uči. Kaj bi nam pomagalo, ako bi on le pripovedoval o ljubezni do nas, storil bi pa ničesar za nas!

A, predragi v Gospodu, Jezus ni le govoril nam v prilikah o svoji ljubezni do nas, ampak je tudi djansko pokazal, da nas je ljubil; pokazal je to zlasti s svojo smrtjo na sv. križu in sam nam je povedal, da ta njegova smrt za nas je bila vrhunec njegove ljubezni do nas, rekel je namreč: *Veče ljubezni od te nima nihče, da kdo svoje življenje da za svoje prijatelje.* (Jan. 15, 13.)

In kakor vsi predobro vemo, Jezus Kristus tudi s to preveliko, največo ljubeznijo do nas ni bil še zadovoljen; on nas ni le takrat ljubil, ampak ljubiti nas hoče še dalje, ljubiti do konca; Jezus nam hoče še zdaj dan za dnevom skazovati svojo ljubezen in sicer pred vsem pri sv. maši, kjer se vnovič po nekrvavem za nas daruje svojemu nebeškemu Očetu za nas, za grešnike, da bi nas k sebi pribil, za nebesa pridobil in tako veselje napravil nebeškim prebivalcem.

Mnogo sem vam že povedal pri razlaganji sv. maše, da se bote znali z bolj in bolj zbranim duhom z mašnikom skleniti pri najsvetejši daritvi; danes pa vam bom govoril o največi skrivnosti: o spremenjenji kruha in vina v Jezusovo presv. telo in kri, in zato prosim v imenu in v čast Jezusa pazljivega poslušanja.

Povedal sem vam že bil, da so v prvih časih krščanstva pred „tiho mašo“ z zagrinjalom mašnika ljudstvu odtegnili in so zato o imenitnih trenutkih z zvončekom dajali znamenje, katero delo se ravno zdaj izvršuje in tudi sem bil že povedal, da se v spomin one navade tudi dandanes mašnik po molitvi „Orate fratres! — Molite bratje!“ nič več ne obrne k ljudstvu in ne občuje ž njim in da se tudi pri nas z zvončekom naznanja, ktera sv. skrivnost da se ravno zdaj na altarcu vrši.

In ko se je mašnik po teh nam zdaj že znanih molitvah in prošnjah, hvalnicah in priporočilih dovoljno pripravil k sv. skrivnostim, pride potem tudi čas za sveto, najsvetejšo skrivnost in ta čas je zdaj tukaj, čas spremenjenja.

Imeniten, da, najimenitnejši trenutek je ta! Ta del je drugi del „canona“ ali „tihe maše“ ter obstoji iz molitev med sv. spremenjenjem, in ta najveličastniši del je pač vreden, da se nekoliko dlje časa pomudimo pri njem.

1. Posvečenje kruha. — Še prej ko mašnik v resnici posveti kruh in vino, se vstopi v duhu tje v obednico Jeruzalemsko, tje k zadnji večerji, in tu pri altarcu se zdaj obnaša in govori ravno

tako in tisto, kar je govoril in kakor se je obnašal takrat Jezus Kristus sam pri zadnji večerji. Takratno Jezusovo obnašanje nam opisujejo trije evangelisti; namreč Matevž (26, 26. 28.), Marka (14, 22. 24.), Lukež (22, 19. 20.) in apostelj Pavel (1. Kor. 11, 23. 26.)

Naj bolj obširno govori Pavel, ki pravi: *Jaz sem namreč prejel od Gospoda, kar sem vam tudi zročil, da je Gospod Jezus tisto noč, ko je bil izdan, vzel kruh in zahvalil ter razlomil in rekel: Vzemite in jejte, to je moje telo, katero bo za vas dano. To storite v moj spomin. Ravno tako tudi kelih po večerji, rekoč: Ta kelih je nova zaveza v moji krvi.* In po teh besedah ravna in moli tudi mašnik in sicer tako-le: *(Jezus Kristus) je prej, ko je pričel trpeti, vzel kruh v svoje svete in častiljive roke, (pri teh besedah si po korporalu podrgne svoje čvetere po škofu posvečene prste in prime ž njimi potem hostijo v roke in nadaljuje:) in je vzdignil oči proti nebu k tebi, svojemu vsemogočnemu Očetu, (in mašnik posnemaje Jezusa Kristusa, zdaj svoje oči povzdigne proti nebu in jih vpre v križ na altarlji ter potem zopet nadaljuje:) ter je zahvalil in ga (kruh) posvetil, (zdaj se mašnik z glavo priklone in hostijo prekriža in potem zopet nadaljuje:) je razlomil ter dal svojim učencem, rekoč: Vzemite in jejte od tega vsi: Zakaj to je moje telo!*"

In glejte! Čudo vsih čudov zgodi se zdaj. Na to Jezusovo besedo, izrečeno po pooblastenem mašniku, stopi Jezus Kristus na altar. Tukaj je zdaj. Tukaj in sicer ravno tisti, ki je ležal v jaslicah in je visel na križu; ravno tisti, ki zdaj kraljuje v nebeških višavah in bo sodnji dan prišel v oblakih neba z veliko močjo in veličastvom. (Mat. 24, 30.) Ta skrivnost je pač pravo čudo božje ljubezni! Toda tega ni storil človek: mašnik, ampak to je storil Jezus Kristus sam po mašnikovi besedi; on sam, po katerem je vse storjeno in brez kterega ni nič storjenega, kar je storjenega. (Jan. 1, 3.)

Beseda božja nas toraj uči, da od sedaj naprej na altarlji ni več kruh, ampak pravo Jezusovo telo; pravi živi Jezus v božji in človeški natori, z dušo in s telesom, s krvjo in z mesom. In kar nam je Jezus povedal po sv. pismu, to nam je tudi pojasnil v resničnih prikaznih, po zgodbah. In naj katero tako zgodbo povem.

Iz življenja sv. Zigfrida (15. febr.) beremo in zvemo to zgodbo: Zigfrid, škof v 11. stoletji, pride iz Angleškega na Švedsko oznanovat onim še paganskim rodovom sv. Jezusovo vero. Načelnik one provincije, v kateri je Zigfrid učil sv. evangelij, je natančno opazoval škofa in njegovo delovanje. Ko se je enkrat o vsem dobro prepričal, poročal je kralju v Westgothland tako nekako o kristijanah: Ti ljudje

so mirni; med seboj imajo nekega starčka, ki je oblečen v beli obleki platneni, ki mu sega doli do petá. Imajo ti ljudje pri svojih zbirališčih z lepimi platnenimi rutami čedno pogrmeno mizo; pred njo stoji oni starček, na mizi pa ima nekoliko kruha, potem neko posodo z neko pijačo napolnjeno. Tukaj stojé ta starček zdaj tiho zdaj glasno govori; zdaj pa zdaj vzame ta kruh tudi v roke in ga povzdigne kviško, da ga vsi vidijo. Tukaj sem jaz to gledal in videl sem zdaj v tem kruhu malega in zalega fantiča v rokah tega starčka, ki se je temu starčku kaj prijazno in ljubeznjivo smehljal.

Tukaj na altarju je toraj zdaj Jezus Kristus. In trume angeljev zapuščajo zdaj nebeški dom in hitijo semkaj na zemljo, na altar, da molijo in časté svojega in našega Gospoda. In tudi o tem nam ne govori samo beseda naše sv. vere, ampak tudi prikazni nam to resnico potrjujejo; namreč prikazni, ktere so videli svetniki, pravi prijatelji božji in so jih nam v poduk, Bogu pa v zasluženo čast in slavo in hvalo zapisali.

Tako nam piše sv. Janez Krizostom, da je mnogokrati videl angelje v trumah na altarju, kjer so molili presv. rešnje Telo.

Enako nam govori tudi sv. Hildegarda (17. sept.) in pravi tako nekako: Ko je mašnik, v mašnih oblačilih oblečen, stopal k altarju, da bi daroval Najvišemu, videla sem, da je v tem trenutku nastala neka svitloba in v njej sem videla trumo angeljev priti iz nebes; ti so se vstopili okoli altarja in so ostali tukaj tako dolgo, dokler niso svete skrivnosti končane bile in je mašnik od altarja zopet odstopil. — In sv. Gregor (Dial. 4, 58.) pravi: *Po mašnikovi besedi odpró se nebesa in kori angeljev hitijo iz nebes na altar.*

Vidite, preljubi! kako lepo in ponižno službeni duhovi božji molijo in časté svojega in našega Gospoda na zemlji. In ves vesel, ves srečen, da zamore in mu je dovoljeno, z angeljci eno in isto službo opravljati, moli, časti in slavi Jezusa v sv. rešnjem Telesu tudi mašnik; mašnik poklekne in časti s tem Jezusa. Želi pa mašnik, naj bi ž njim tudi verniki molili in slavili Jezusa, zato kar vstane, prime presveto telo v svoje roke in ga povzdigne ter nad svojo glavo vernikom kaže, da bi ga tudi ti z vernim sream v vsi ponižnosti molili. Služabnik pa z zvončekom naznanja čas počesčenja. Do 11. stoletja poklekovanja in povzdigovanja pri spremenjenji ni bilo; pričelo se je še-le v 12. stoletji, in to se je zgodilo sosebnó zavoljo krivo-vecev; s tem je cerkev očitno pokazala svojo vero v Jezusa, da je resnično pričujoč v presv. Zakramentu.

In zdaj, o kristijan! se zamisli v to sv. delo! Nekdaj so prvi kristijani med sv. spremenjenjem na tleh ležali na svojih obrazih in so molili. Tihota je takrat vladala po cerkvi, kakor je tudi pri smrti Jezusovi na Kalvariji sveta tihota oni grozni trenutek še bolj zvikševala. Tudi pri nas je tiho, vse tiho v cerkvi med povzdigovanjem in v taki sveti tihoti se ves v Jezusa utopljen edino le ž njim razgovarjaj tudi ti, moli, prosi, toži, priporočuj in v globočini svojega srca odkritosrčno in resnično zdihuj: „Češčno bodi presveto rešnje Telo! Jezus, tebi živim; Jezus, tebi umrjem; Jezus, tvoj sem živ in mrtev!“ — in na prsi trkaje kliči ali misli tudi na Jezusa, v resnici tukaj pričujočega Boga, z onimi evangeljskimi, ki so zatrjevali: *Resnično, ta je bil Sin božji!* (Mat. 37, 54.)

2. Posvečenje kruha. — Na to vzame mašnik kelih z vinom, kateremu je primešano nekoliko kapljic vode, ter dela in govori ravno tako, kakor je ravnal in govoril Jezus Kristus pri zadnji večerji in po njem aposteljni. Odkrije kelih, ga vzame v roke in pripoveduje, kako je Jezus Kristus pri zadnji večerji spremenil vino v svojo presv. kri in moli nad kelihom, rekoč: *Ravno tako je vzel po večerji tudi ta prečudni kelih v svoje svete in častite roke ter je spet zahvalil,* (zdaj se prikloni z glavo) *in ga posvetil* (zdaj stori nad kelihom križ) *ter dal svojim učencem rekoč: Vzemite in pite iz njega vsi: Zakaj ta je kelih moje krvi, nove in večne zaveze, skrivnost vere, ktera bo za vas in za njih veliko prelita v odpuščanje grehov.*

In glej, o kristijan! novo čudo! V kelihu postane iz vina Jezusova presveta kri; ona sv. kri, ki jo je Jezus prelival na Oljski gori, na Kalvariji; ravno tiste kapljice. Pač res verska resnica in verska skrivnost v pravi polnosti! Zato mašnik, ko je izrekel posvečevalne besede, poklekne ter skaže tudi Jezusovi presv. krvi največo čast, ki se le Bogu spodobi, med tem pa izreče Jezusove besede: *Kolikorkrat bote to delali, storite to v moj spomin.* Toda ne le on, ampak tudi verniki naj molijo, časté in slavé, zato povzdigne kelih s presv. krvjo in ga ljudstvu nad glavo pokaže.

In zdaj, zdaj, predragi! se z mašnikom zamisli tudi ti, ž njim stopi tje v Jeruzalemsko obednico, ž njim na Kalvarijo, kjer je tekla presv. kri, in — nikar, nikar ne zabi, da je takrat tekla zavoljo tebe, tebi v blagoslov, tebi v zveličanje. In v takih ter enakih mislih in občutkih utopljen, ves poln hvaležnosti, zdihni v globočini svojega srca: „Češčna bodi sv. rešnja Kri! Jezus, tebi živim! Jezus, tebi umrjem! Jezus, tvoj sem živ in mrtev!“

In glej, predragi! V tem sv. opraviu nisi in ne bodeš sam, tudi z mašnikom samim ne; kajti v tem sv. opraviu se združuješ z nebeškimi duhovi: z angelji, ki v vsi ponižnosti in vdanosti vtopljeni molijo presv. rešujo Jezusovo kri na altarcu.

Predragi v Gospodu! Naj pri tej priliki opomnim eno besedo.

Ako hočeš, o kristijan! sv. mašo od te strani si ogledati, ali ne bodeš spoznal, spoznal jasno, da je največa in najslavnija čast za te, da smeš, da zamoreš z angelji v družbi moliti svojega Boga? Ali ne bodeš spoznal, da pri sv. maši zemlja tako rekoč neha zemlja biti in se spremeni tako rekoč v nebeške prostore, kjer angelji, svetniki in svetnice v eno mer molijo vsemogočnega in predobrotljivega Boga in Odrešenika Jezusa Kristusa? Od te strani, pravim, ogleduj si sv. mašo in nikdar, nikdar se ne bodeš dolgočasil pri službi božji; nikdar ne bodeš pri njej malomaren, nikdar lahkomišljen; nikdar ne bodeš od nje izostajal ali zanikerno pohajkoval okoli hiše božje med sv. službo božjo.

Zveličani Nikolaj Flijski je imel nekikrat med daritvijo sv. maše nebeško prikazen. Videl je, da je po spremenjenji vina v presveto Jezusovo kri iz keliha prirastlo lepo drevo; to drevo je postajalo vedno krepkeje in je bolj in bolj po cerkvi raztezalo svoje veje; slednjič so bile veje tega drevesa razvile se po celi cerkvi. To drevo in njegovo vejevje je bilo lepo ozelenelo in jelo je evesti, krasne rožice se izvijajo potem iz mnogege cvetja. In glej, kristijan! zdaj čudo božje! Te rožice jamejo v vsi svoji krasoti se same odtrgovati od drevesnega debla in padajo ter obstanejo na glavi tega in onega. Čudovit prizor! Glava marsikterega bila je okinčana s prekrasno cvetlico, marsikterega glava pa je ostala prazna. Sveti mož zdihuje k Bogu, naj mu dobrotljivo razjasni znak in pomen te nebeške prikazni. In Bog ga usliši ter pravi, da oni so bili z lepo rožico obdarovani, kateri so pri sv. maši, pri sv. spremenjenji lepo molili, zvesto prosili; lahkomišljeni in mlačni pa da niso nobenega daru prejeli. Preljubi! zlasti pri tem najsvetejšem delu sv. maše se potrujdi, moli, prosi, z zbranim duhom poveljuj z angelji Jezusa in tudi tebi ljubi Jezus ne bode odrekel nebeškega svojega blagoslova.

Zdaj smo toraj videli pot in način, po katerem se je izvršilo to presveto spremenjenje in zdaj, ko poznamo to sveto dejanje, spoznamo po njem, kako velik postane človek: mašnik pri tem sv. dejanji. Jezusa posnema v besedi in obnašanji, in v njegovem imenu spremeni se kruh in vino v njegovo presv. telo in kri; ali kolika velikost! koliko povišanje za človeka! koliko ponižanje pa za Jezusa!

Kolikor je mašnikov, toliko ljudem je on pokoren! Predragi! ali te ta pokorščina in to ponižanje Jezusovo ne vabi in ne sili, da bodi Jezusu podoben tudi ti? O pač, pač!

In še z večim veseljem bodeš pokoren Jezusu, o kristijan! ako hočeš ozreti se na moč besede, ki pride v Jezusovem imenu iz mašnikovih ust. Poglej, iz kruha postane telo in iz vina kri Jezusova! Premišljuj božjo moč! In temu mogočnemu, tako mogočnemu Gospodu se ne bodeš voljno in po vsem uklanjal? O predragi! bodi, bodi mu pokorna in udana ovčica! Kajti le potem, ako Jezusu hočeš zvesta in pokorna ovčica biti, zamoreš njemu toliko ljub in drag postati, da te enkrat sprejme v svoj nebeški dom, kakor je sam rekel: *In jaz, kadar bom povišan od zemlje, bom vse k sebi vlekel.* (Jan. 12, 32.) Udaj, udaj se toraj njemu, da te bo zamogel k sebi potegniti!

Prej pa, ko sklenem za danes, rečem še eno besedo in sicer to, da ravno spremenjenje kruha in vina nam pred oči stavi, kar nam apostelj govori, ki piše: *Kolikorkrat bote jedli ta kruh in kelih pili, bote smrt Gospodovo oznanovali, dokler ne pride.* (1. Kor. 11, 26.) S sv. mašo, osobito s sv. spremenjenjem toraj po aposteljinovih besedah oznanujemo smrt Gospodovo, Jezusovo. Jezus Kristus sicer več ne umrje in tudi vekomaj nikoli več za nas umrl ne bo, ker *Kristus, ko je vstal od mrtvih, več ne umrje; smrt več ne bo čez njega gospodovala* (Rimlj. 6, 9.); ali v tem dvojnem posvečenju, v posvečenju kruha in vina posebej, znači se našemu umu spomin Jezusove enkratne, krvave, resnične smrti na lesu sv. križa.

In sicer se nam spomin one krvave Jezusove smrti na križi znači po nekrvavem tako-le: Jezus Kristus, nebeško Jagnje, pride po spremenjenju kruha na altar; živ je, popolni Bog in človek skupaj, s krvjo in z mesom, z dušo in telesom. Tukaj na altariji je zdaj, — ki se hoče zdaj po nekrvavem svojemu nebeškemu Očetu darovati, kakor se je na Kalvariji daroval po krvavem. In zdaj prašam: Kako pa nam se pokaže v tem sv. djanji Jezusova smrt? Takole: Pri vsaki živi stvari nastopi smrt, ako ona zgubi kri, ki je vir zemskega življenja. In ko je pri spremenjenju kruha mašnik privabil Jezusa, Jagnje božje, na altar, on (po človeški rečeno) tako rekoč vzame temu živemu Jagnjetu njegovo kri s tem, da se posebej posveti vino in spremeni v njegovo kri. Ali se ti ne zdi ravno tako, ko da je Jagnje zaklano in njegova kri iz telesa teče v kelih? *In videl sem; in glej! v sredi sedeža in čveterih žival in v sredi starašin je stalo Jagnje, kakor umorjeno.* (Skriv. raz. 5, 6.)

Vidite, predragi! prečudno skrivnost! In le še to vam hočem pojasniti, kaj pomeni to, da mašnik po posvečenji ljudstvu pokaže presv. telo in kri Jezusovo, ali: zakaj mašnik povzdigne Jezusovo telo in kri? In pravim, to stori zato, da ljudstvo Jezusa moli v podobu kruha in vina; potem zato, da nas to povzdigovanje spominja na oni trenutek, v katerem je Jezus Kristus, na križ pribit, povzdignjen bil in je visel potem na sv. križi, in slednjič naznanja to povzdigovanje mašnikovo pristrčno željo in prošnjo, naj dobrotljivi Bog Oče milostno sprejme ta brezmadežni dar.

Skrivnost, ki sem vam jo danes razložil, je že sama ob sebi tako presunljiva pridiga, da pač ne vem, kaj bi mogel h koncu še zdaj dostaviti. Le še enkrat rečem: Predragi poslušalec! nikar, nikar ne zabi, da pri povzdigovanji rosi k nam nebeška mana v milostih in dobrotljivem uslišanji naših prošenj iz nebes. Nikar, nikar ne pusti tega najlepšega, tega najbolj imenitnega, tega najbolj svetega trenutka zastonj memo iti; ampak nabiraj, nabiraj; moli, prosil, zdihuj in gotovo boš prelepo rožico nebeškega blagoslova odnesel na svoj dom. Amen.

Janez Kobilica.

2. Plamen Jezusovega presv. Srca.

Ogenj sem prišel na zemljo prineset in kaj hočem, kakor da se vname.

Luk. 12, 49.

Neizrečeno hitro nam čas mine! Kako naglo zginejo dnevi in tedni med posameznimi prazniki! Koliko je tega, kar smo praznovali vesele božične praznike, kako kmali je prišla potem veličastna velikanoč in kako hitro se nam zdi, da so se potlej vrstili drugi prazniki Gospodovi: vnebohod, binkošti, praznik presv. Trojice in presv. rešnjega Telesa! Po dokončani osmini zadnjega praznika, pretekli petek, pa smo obhajali še prelepi praznik Jezusovega presv. Srca, ki sicer ni zapovedan praznik, pa je vendar za nas tolikanj genljiv in podučljiv, da se ga hočemo danes še posebej spominjati. In kakor sem vam lani o tej priliki razlagal krvave kaplje na podobi Jezusovega Srca, vam hočem danes nekoliko razložiti svitli plamen, ki izžariva iz najsvetejšega Srca.

Pomen tega plamena nam je Jezus sam razodel po svoji zvesti služabnici Mariji Marjeti Alakok, ki je o tem tako-le sporočila: „Ko sem nekikrat pred Najsvetejšim klečala, ko je bilo na altarji izpostavljeno, se mi je prikazal Jezus Kristus, moj ljubeznjivi učenik, veličastno bliščoč s svojimi peterimi ranami, ki so se svetile kakor solnce. Od njegovega presv. Telesa so žareli na vse strani plameni, prav posebno pa iz njegovih prs, ki so bile videti, kakor razbeljena peč. V sredi te razbeljene peči mi je pokazal svoje vse ljubezni polno Srce, ki je bilo vir teh plamenov.“ Pri neki drugi priliki je imela še ginljivšo prikazen, ki nam jo tako-le popisuje: „Ko sem bila v praznik sv. Janeza sv. obhajilo prejela in mi je Gospod skoraj ravno tako milost skazal, kakor jo je prejel učenec ljubezni pri zadnji večerji, se je mojemu duhu prikazalo presv. Srce Jezusovo, kakor na tronu polno ognja in plamenov; na vse strani od njega so sijali žarki in svetlejše je svetilo kot solnce in je bilo prezorno kakor kristal.“ Ravno takrat jej je Jezus tudi želje razodel, naj se njegovo Srce tudi tako mala, kakor ga je videla in naj se med ljudi razširja, da se njih trda srca lože omeče. In da bi se Jezusove želje tudi nad nami čedalje bolj spolnovale, se naša mrzla srca otajala in ogrela v ljubezni do Jezusa, v ta namen premislimo danes: Ognjeni plamen Jezusovega Srca!

V začetku, pravi sv. pismo, je Bog ustvaril nebo in zemljo; zemlja pa je bila pusta in prazna, voda in tema ste jo pokrivali. Iz teh besed je razvidno, da je bila naša zemlja precej v začetku zato tako pusta (in prazna), ker ni bilo še svetlobe in je bilo toliko mokroté. Da bi pa ne ostala zemlja za zmiraj tako pusta in bi moglo na njej kaj rasti in zeleneti, da bi mogle na njej shajati mnogovrstne žive stvari, je Bog najpred rekel: *Bodi svetloba*, in četrti dan je ukazal, naj bo na nebu solnce, luna in brez števila zvezd. In še-le zdaj, ko je bila zemlja razsvitljena in osušena, je na njej začela rasti trava in druga zelenjav, so se prikazale krasne cvetlice in proti nebu se je jelo dvigati velikansko drevje; še-le potem, ko je bila solnčna svetloba in gorkota, se je jelo na božje povelje po zemlji gibati brez števila živali malih in velikih, po vodi, po zemlji in po zraku. Tedaj le v svetlobi in gorkoti bilo je mogoče, da se je zemlja tako rajsko lepo vravnala in je postala tako prijetno prebivališče človeku.

Kakor v začetku, tako je tudi še zdaj ravno svetloba in gorkota, tedaj ogenj, tista moč, ki daja zemlji rodovitnost, rast in življenje.

Ko bi nam bila svitloba in gorkota odvezeta, precej bi postala zemlja ledena — pusta in prazna, kakor v začetku. Nobene cvetlice bi ne bilo, le ene zelene bilke ne; nobene žive stvari bi ne bilo zagledati, vse življenje bi naenkrat prenehalo. Kako je n. pr. že zdaj v pozimskem času, ko nimajo solnčni žarki tolike moči, vse tako praznotno in pusto, in kako tužni so tisti severni kraji, kjer solnce le za prav malo časa vzhaja, kodar po sporočilu popotnikov, ni daleč okrog nič videti, razun samega mrzlega ledu nakopičenega hrib pri hribu! — Kako pa se nasprotno hitro vse poživi, ko začne spomladansko gorko solnce sijati, hitro se pozgubi mrzli sneg in led, zemlja se pokrije z zeleno pisano obleko, krog in krog se mnogovrstno razlegajo radostni glasovi raznih živali, ki se pri solnčni toploti svojega življenja veselijo in čem gorkeje prihaja, tem bolj se vse oživlja in vtrjuje.

Pa kakor bi bilo brez svitlobe in gorkote nemogoče naravno življenje, tako je nemogoče tudi dušno življenje, čeznaravno življenje brez svitlobe in gorkote.

Kar je v sv. pismu povedano o stvarjenji sveta, to bi se lahko reklo tudi o njega odrešenju. Predno je prišel Jezus odrešenik na svet — o kako je bila zemlja v dušnem oziru vsa pusta in prazna, zato, ker je bila povsod tolika tema pa tolika mrzlota. Ljudje so zašli po svojem slabem umu v toliko temo, da niso nič več poznali pravega Boga, temuč v svoji slepoti so jeli moliti malike, ki so si jih sami narejali iz lesa, iz kamenja ali srebra in zlata; molili so svitve zvezde na nebu, pa tudi nesnažne živali na zemlji, le pravega Boga so pozabili.

In kako mrzla in ledena so bila še-le njih sreča! Kakor je namreč v glavi manjkalo svitlobe, tako je primanjkovalo tudi v srcih gorkote. Vsak je mislil le na-se in skrbel le za-se, za bližnjega mu ni bilo mar. Bogati in imenitni niso poznali nikakoršnega usmiljenja; nezmerno so vživali in zapravljali svoje obilno premoženje, reveže in podložne pa so zaničevali in zatirali, kar so mogli: prav tako kakor živino so jih na očitnih trgih kupovali in prodajali, pa so jih potem tudi res kakor živino neusmiljeno pretepali, večkrat brez pravega vzroka na stotine pomorili. Oh kako nesrečni so bili taki sužnji — nesrečni tudi zato, ker v svojih hladnih prsih niso imeli potrpežljivega srca, tacega srca, ki zna zavoljo Boga tudi krivico voljno, celo veselo pretrpeti! Oh, še celo materno srce je bilo v tistih tužnih časih večkrat tako ledeno, da ni poznalo ognja materne ljubezni! Koliko je bilo neusmiljenih staršev, ki so svoje lastne otroke dali

pomoriti ali pa so jih trdosrčno zavrgli, da so siroteji lakote pomrli ali so jih pa živali raztrgale! O to so bili žalostni, mrzli časi!

Pa ko je bila tema človeškega uma največa in mrzlota človeških src najstrašnejša, tedaj se je Bog usmilil in hotel, naj bo svitloba, naj bo gorkota!

Pred 1885 leti in pol se je tam v judovski deželi blizo Betlehema neki zimski večer o polnoči naenkrat prikazala velika svitloba, tolika nebeška svitloba, kakor bi se bila zimska noč spremenila v najlepši poletni dan. In v tej svitlobi se prikaže angelj iz nebes in pove za celi svet preveselo novico, da je prišel na svet Jezus Kristus, Zveličar, on, ki je solnce, ki je luč sveta. Ta večer se imenuje zdaj „sveti večer“, tista noč „sveta noč“!

Meni se zdi, da ta opolnočna nebeška svitloba na sv. večer pomeni ravno to, kar je Jezus pozneje o namenu svojega prihoda sam povedal, rekoč: *Ogenj sem prišel prineset na zemljo in kaj hočem, kakor da se vname?*

Pa kako so razumeti te besede Jezusove: *Ogenj sem prišel prineset na zemljo?* Menim, da me boste razumeli, če vam to prav na kratko, tako rekoč z dvema besedama razložim: Ogenj, ki nam ga je Jezus prinesel, je iz nebes, posoda pa, v kateri nam je ta nebeški ogenj prinesel, je Jezus na zemlji prejel — od Marije prečiste Device! Kakor je bil ogenj, ki nam ga je Jezus iz nebes prinesel, nebeško svitel in nezmerno vroč, tako je bila tudi posoda za ta nebeški ogenj neizrekljivo lepa. Tako čista, tako bliščéča, tako posvečena je bila ta posoda, da se ne dá nobeni drugi primerjati, da ni nihče v stanu vredno popisati njene lepote — kajti ta žlahtna posoda za ogenj, ki nam ga je Jezus iz nebes prinesel — je Jezusovo najsvetejše Srce!

Zdaj boste razumeli, zakaj iz Jezusovega Srca tako lepo žarijo ognjeni plameni!

In res se mi dozdeva, da se nobeni reči ne da Jezusovo Srce tako lepo primerjati, kakor čistemu živemu ognju, kajti čistejšega in gorkejšega nič ne poznamo, kakor je ogenj!

1. Preselimo se v mislih v tiste čase, ko je to najsvetejše Srce še v Jezusovih deviških prsah na zemlji bilo. O kako je bilo razsvitljeno Srce, pa kako vneto, goreče za vse, kar se imenuje dobro, blago, sveto, božje!

Nikdar še ni bilo nobeno srce tako razsvitljeno, kakor Jezusovo najsvetejše Srce. Kajti Jezus v svoji človeški natori je popolnoma poznal Boga in njegove lastnosti, njegovo voljo in vse njegove

skrivnosti, kakor tak, ki od blizo vidi; popolnoma je poznal samega sebe in vedel vse misli in želje slehernega človeka, ker je bil sam vsegavedni, vsegapiřeujoči Bog.

Po drugi strani pa tudi še nobeno drugo srce ni bilo tako goreče in vneto za vse dobro — polno vsih čednosti, kakor je bilo Jezusovo Srce v njegovem človeštvu. — Ljubezen, ki jo je imel Jezus do Boga, je bila tako popolna, da bolj popolna biti ne more; njegovo Srce je vse gorelo za čast božjo, edina želja mu je bila ves čas čast božjo pospeševati; saj je sam rekel: *Volja mojega Očeta je moja volja*, in ko so mu o neki priliki aposteljni jedi ponujali, je rekel: *Moja jed je, da spolnim voljo njega, ki me je poslal*. — Do bližnjega še nikdar nobeno srce ni imelo tako velike, tako odkritosrčne in čiste ljubezni, kakor Jezusovo premilo Srce do vsih ljudi; saj iz ljubezni do nas je prišel na svet, iz ljubezni je živel med nami 33 let in povsod dobrote delil, kodar je hodil, iz ljubezni je slednjich svoje življenje na križu daroval in še potlej — o strmite — še potlej, ko je bil že glavo nagnil in umrl, dal si je svoje Srce prebosti, da je iz ljubezni še tiste kapljice krvi za nas prelil, če jih je še kaj ostalo v njem ter je tako pokazal največo ljubezen, ki se more misliti, kakor je on sam nekđaj rekel: *Ali more kdo bolj ljubiti svojega prijatelja, kakor će dá življenje zanj?* — In kako krotko in pohlevno je bilo to goreče ljubezni polno Srce! Kako mil je bil do grešnikov, kako usmiljen do trpečih, kako miren in prizanašljiv je bil celo do svojih največih sovražnikov; celo za one, ki so ga na križ pribili in na trdem križi visočega še zaničevali, ni klical maščevanja iz nebes, marveč izgovarjal jih je in molil zanje: *Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!* — Pa kako ponižno je bilo Jezusovo Srce! Čeravno Gospodar nebes in zemlje, je vendar kakor otrok kacega reveža ležal v zapuščenem hlevčeku na trdi slami; čeravno Stvarnik nebes in zemlje, ki ohranjuje in preživlja vse, kar živi, je vendar kakor tesarski pomočnik v Nazaretu v potu svojega obraza pomagal kruh služiti; čeravno najvikši Gospod, ki ga kerubini in serafini klečé in trepetaje molijo, je vendar sam pokleknil pred uboge ribiče, vzel umivalnico in jim je noge umival! Kolika ponižnost! Toda še več: ni mu bilo dosti, da je človeško podobo na-se vzel, še tako se je ponižal, da hoče v podobah kruha in vina med nami bivati po dnevi in po noči! — Oh pa kako močno in junaško je bilo to Srce; v največih britkostih in bolečinah ni obupoval; nikogar se ni bal, vsakemu je brez strahu resnico povedal, tudi peklenski duhovi so imeli strah pred njim; tisti trenutek ravno predno je dušo izdihnil, ko vendar druge obhajajo

tolike slabosti, je imelo njegovo Srce toliko moč, da je še z velikim glasom zaklical: *Dopolnjeno je; Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!*

Ob kratkem, vseh čednosti je bilo polno to Srce; nikdar pa ni bilo v njem najmanjšega greha, še sence nikakoršne slabosti ne, tako da se je smel pred svoje najhujše sovražnike vstopiti in reči: *Kdo izmed vas me more kakega greha obdolžiti?* In tisti, ki so bili v prvi vrsti krivi njegove smrti, so morali pričati, da je nedolžen. Juda Iškarijot pravi: „Nedolžno kri sem izdal“, in Pilat večkrat ponavlja: „Nobene krivice ne najdem nad tem človekom!“ In kako bi tudi največi krivčnik mogel najti kaj napačnega nad sreem, ki je Srce božje! Bilo je pri njem vse prav, vse o pravem času, vse v pravi meri: kar je govoril, je vselej tako prav govoril, da bolj prav ni moč; kar je storil, je vse tako storil, da bi bolj prav ne moglo biti. Jezus Kristus je najveličastniši izgled vse svetosti brez najmanjšega madeža; njegovo življenje je bilo božje življenje na zemlji; tako kakor je Jezus živel in umrl, more le Bog-človek živeti in umreti! zato je rekel Filipu: *Filip, kdor mene vidi, Očeta vidi!*

Zdaj lahko sprevidite, da tako Srce, kakor ga je Jezus imel, se najlože dá primerjati živemu ognju; Jezusovo presv. Srce se najlepše dá imenovati svitla posoda napolnjena z žrjavico nebeškega ognja, nebeške ljubezni, božje svetosti!

2. Toda Jezusovo presv. Srce ni bilo le samo za-se tako razsvitljeno, tako vneto in goreče, ampak tudi za druge. Ogenj ima namreč to lastnost, da je sam za-se polnoma čist in vroč, pa je tudi tak, da druge reči razsvetljuje, čisti in ogreva. Le pogledjte kovača: kos železa potisne v žareči ogenj, kmali se železo ogreje, postane rudeče in se tako razbeli, da je videti, kakor ogenj. Ali pogledjte zlatarja, kako zlato čisti. Zlata ruda ni precej, ko se iz zemlje izkoplje, čisto zlato. Zlatar jo dene v trdno posodo, jo postavi v jako razbeljen ogenj; tu se razbeli, začne se topiti; zlato postane tekoče kakor voda in ker je težko, se zbira na dno posode, druge reči pa, ktere so bile pred še zlatu primešane, plavajo na vrhu, se dajo posneti in spodaj ostane čisto zlato. Od tod pregovor: „V ognju se zlato čisti“.

Tudi ogenj, ki nam ga je Jezus v svojem presv. Sreu na zemljo prinesel, ima take lastnosti. Tudi ta ogenj razsvetljuje in čisti, tudi ta ogenj ogreva. Jezus pravi: *Ogenj sem prišel prineset na zemljo, in kaj hočem družega, kakor da se vname?*

Vnema se je ta ogenj že takrat, ko je bil Jezus na zemlji. Aposteljni in učenci so vse zapustili pa so šli za Jezusom; tisoče in

tisoče ljudi je popustilo opravila, djalo na stran dela in šli so za Jezusom poslušat njegov božji nauk in se kar ločiti niso mogli od njega. O kako je ta ogenj Jezusovega Srca že takrat vse k sebi vabil in vlekel! Nedolžnim otrokom se je tako prijetno zdelo blizo tega nebeškega ognja, in kakšna nebeška čutila je pač moral imeti deviški apostelj sv. Janez takrat, ko je slonel na Jezusovih prsah — oh tako blizo tega ognja! Mnogovrstnim grešnikom se je začelo srce topiti, brž ko jih je zadel žarek tega ognja: Marija Magdalena je jela pretakati potoke solz; Peter je bil tako prešinjen, da se je neprenehoma jokal in se ni dal potolažiti, ko mu je zasvetil skoz Jezusovo milo oko žarek iz njegovega Srca. In enako je bilo gotovo še pri družih, n. pr. Caheju itd.

Toda prav s pravim plamenom in na široko se je imel ogenj Jezusovega Srca še-le po njegovi smrti vneti in razgoreti. Kakor namreč človek, kateri podžgè in zakuri, ne čaka vselej, temuč pusti, naj se ogenj sam razgori; enako je tudi Zveličar storil, kar je že pred naznanil z besedami: *Kadar bom povzdignjen na križ, tedaj bom vse za seboj potegnil!*

Že precej prvi dan po njegovem vstajenji se je to jelo kazati. Tisti dan sta šla dva učenca v bližnji trg Emavs. Po poti sta se žalostno pogovarjala o britkem trpljenji in strašni smrti svojega Gospoda in Učenika. Neprevidoma se jima Jezus pridruži, toda v taki podobi, da ga ne spoznata. Sočutno ju vpraša, zakaj sta tako žalostna in potem ju ljubeznjivo podučuje in prepričuje vso pot, dokler ne pridejo do trga. Še bi se bila rada dalje pogovarjala s tako učenim in blagim popotnikom, zato ga prosita in silita, naj pri njima ostane. Gospod gre ž njima v hišo in za plačilo, da sta ga tako rada poslušala in se dala tako voljno podučiti, jima dá svoje lastno telo zavžiti. Zdaj se srečnima učencema oči odpro in pri tej priči spoznata svojega ljubeznjivega Učenika, on pa zgine njima spred oči. Vsa začudena, kakor bi hotela sama sebe kregati, da ga že pred nista spoznala, zakličeta: *Ali ni najino srce gorelo v nama, ko je med potoma z nama govoril in nama pisma razkladal?* In precej sta hitela nazaj v Jeruzalem aposteljnem praviti to veselje.

Ali veš, dragi kristijan! zakaj je dobrima učencema srce tako gorelo med potoma? Zakaj neki? Jezus je šel blizo zraven nju in njuno srce je čutilo plamteči ogenj Jezusovega Srca, in — kakor se luč ob luč prižgè, tako se je njuno srce vžgalo in ogrelo. Čutila sta sveti ogenj, čeravno ga z očmi nista videla. Kmali pa se je imel tudi vidno pokazati ta ogenj.

Petdeset dni pozneje je bil binkoštni praznik; aposteljni so bili vsi skupaj zbrani v hiši, okrog ktere je velik vihar nastal in nebeški ogenj se prikaže nad glavo slehernega aposteljna v podobi gorečih jezikov. Kaj ima pomeniti ta ogenj iz nebes? Jezus je poslal aposteljnem sv. Duha, kateri je ene natore, enega bitja ž njim. Ali se vam ne zdi, kakor bi bili goreči jeziki tako rekoč koščeki, odtrgani plameni tistega ognja, ki ga je Jezus v svojem Sreču na zemljo prinesel? Vsaj toliko si upam reči, da je Jezus že pred mnogokrat aposteljnem obljubil sv. Duha; kar pa kdo obljubi, to gotovo čuti v svojem sreču in če to obljubo spolni, mu pride tako rekoč iz srca.

In s prihodom sv. Duha je jel nebeški ogenj z vročim velikim plamenom goreti. Raznel se je najpred v srcih aposteljnov. Nič več se niso judov bali in tudi nobene druge reči ne; niso se ustrašili ne mraza in vročine, ne truda in bolečine, ne lakote in žeje; ni jih zadrževalo ne morje, ne gorovje; niso se bali ne ječe, ne tepenja, ne smrti!

Posebno vidno se je pokazala moč Jezusovega ognja pri praznovanju aposteljnu sv. Pavlu. Kakor je znano, se je pred imenoval Savel in je bil strasten preganjavec sv. cerkve. Bilo je 25. prosinca v drugem letu po Jezusovem vnebohodu; jahal je proti Damasku — slednjokrat po slabi poti — da bi kristijane preganjal in zapiral; zadel ga je žarek iz nebes, žarek naravnost iz Jezusovega Sreča. Ko se je namreč že Damasku bližal (beremo v Djanji apost. 9, 4.; 22, 4.), ga je opoldne nanagloma obsvetila velika svitloba iz neba, — luč svitlejša kot je solnčna svitloba. Padel je na tla in slišal glas, ki mu je po hebrejsko rekel: „Savel, Savel, zakaj me preganjaš?“ Rekel je: „Kdo si, Gospod?“ Glas odgovori: „Jaz sem Jezus, kterega ti preganjaš!“ Kakor od strele zadet se junak Savel trese in le te besede spregovori: „Gospod, kaj hočeš, naj storim?“ — In kar se je naprej godilo, vam je znano: Savel je prišel v Damask, njegovo telesno oko je oslepelo, slep je bil tri dni in ni ne jedel ne pil, ali Jezusov ogenj je razsvetil in pregrel njegovo srce, da iz leva je postalo jagnje, iz grešnika Savla — svetnik Pavel.

In ko je bil tako zaneten ogenj v srcih aposteljnov, jel se je z veliko močjo širiti na vse strani sveta proti jugu in severu, proti zahodu in vzhodu, celo unkraj zemlje; nobena moč, celo peklenska sila ga ni mogla ustaviti in ga še zdaj ne more: goret bo, dokler bo sv. katoliška cerkev stala, t. j. do konca sveta!

In zdaj vam rečem, bratje in sestre v Kristusu! preštejte, če morete, vse papeže in škofe, vse druge duhovne po samostanih in

med ljudmi, ki se že zdaj v nebesih veselijo, ali pa še na zemlji goreče delajo v vinogradu Gospodovem — preštejte jih in spoznali boste, kaj pomenijo besede Jezusove: Ogenj sem prišel prineset na zemljo in kaj hočem družega, razun da se vnema in gori?

Preštejte, če morete, vse milijone sv. mučencev, ki so že v prvih stoletjih in pozneje po raznih krajih sveta za Jezusa kri in življenje dali, in prištejte jim še one, ki zdaj po ajdovskih in celo po nekterih krščanskih deželah zavoljo Jezusa voljno trpijo preganjanje — preštejte jih in razumeli boste besede Jezusove: Ogenj sem prišel prineset na zemljo itd.

Preštejte, če morete, vse trume sv. spokornikov, ki so od žarkov Jezusovega ognja zadeti britko obžalovali in z vročimi solzami zbri-sovali svoje dolgove; začnite pri grešnici Magdaleni in grešniku Petru, pojdite dalje do sv. Avgušтина in zmiraj naprej, naprej do tistega srečnega grešnika, ki se bo znabiti še ta teden za stalno po-boljšal — preštejte če morete in razumeli boste Jezusove besede: Ogenj sem prišel prineset na zemljo itd.

In preštejte, če morete, vse tiste vrste blazih sre, čistih devic in nedolžnih mladenčev, ki že zdaj v nebeški bliščobi, v belih obla-čilih z lilijami v rokah spremljajo Jagnje božje prav od blizo in mu pojejo tisto pesem, ktere noben drugi peti ne more; in prištejte jim še one srečne duše, ki še tukaj v solzni dolini, v samoti ali med svetom, skrbno varujejo v svojih deviških srcih večni ogenj čistosti in nedolžnosti — preštejte, o preštejte, in razumeli boste Jezusove besede: Ogenj sem prišel prineset na zemljo in kaj hočem, kakor da se vname!

Pa prešteti jih niste v stanu: pregledati bi morali vse tiste velike bukve, v kterih je življenje svetnikov popisano, pa še bi števila ne zvedeli; kajti mnogo mnogo sre je, v kterih gori Jezusov ogenj, pa jih le sam Bog pozna; sploh je le Bogu znano število izvoljenih, v ognju Jezusovega Srca zapisanih, mi ga bomo še-le na sodnji dan zvedeli in še-le takrat nam bodo prav do dobrega jasne besede: Ogenj sem prišel prineset na zemljo, kaj hočem, kakor da se vname!

Zdaj je pa le še vprašanje: kaj pa mi? kaj pa naše srce? — Dandanes se z ognjem veliko dela. Brez števila je tovaren ali fabrik, v kterih poglavitna dela ogenj opravlja ter sto in sto človeških moči nadomestuje; veliki vozniki so morali že tudi skor zapored ognju vso vožnjo prepustiti: z ognjem se določuje v krvavih vojskah mir med narodi; s pomočjo ognja se delajo ceste skoz kamenite gore po več

ur na dolgo; ognjena je tudi tista moč, ki pò telegrafih naše misli in želje kakor blisk hitro prenese v najdaljše dežele: ognju se skor nikakoršna moč ne more ustavljati.

Enako moč ima tudi ogenj, ki se v človeškem srcu zaneti; mlačno, mrzlo, ledeno srce nikjer veliko ne opravi; le vnema, gorečnost — tedaj srčni ogenj, ta zvršuje velikanska dela — z ognjem, smem reči, se zaslužijo nebesa in — pekel; mlačen človek, pravi sv. pismo, je Gospodu gnjusoba. Žalostno, grozovito žalostno je le to, da v mnogih, mnogih srcih sicer gori ogenj, toda ne ogenj Jezusov, ampak vroč ogenj grešne strasti; da so na svetu srea, ki jih razgreva tako divji ogenj strasti in hudobije, kakor bi bile v njem žive iskre iz pekla. Kristijani, od hudodelnikov se učimo! Ali se jim bomo res dali osramotiti? ali ne bomo tudi mi za nebesa delali s tako vnemo, s tako gorečnostjo, s tolikim ognjem, kakor oni za pekel delajo?! Glejte, pri sv. krstu nam je Jezus po sv. Duhu položil v srce žlahtno iskro svojega nebeškega ognja; ali bomo pustili, da nam bo ta iskra zmiraj tako medlo tlela, ali celo ugasnila? Ali naj nam res ogenj Jezusovega Srea sredi med nami zastonj gori? — Ne morem sicer nikomur gledati v srce, da bi videl, kako daleč je že v krščanski popolnosti, koliko stopinj ima že v njem Jezusova gorkota, tudi nočem nikomur očitati, — toliko pa lahko rečem, da nima nihče izmed nas vsih še tako razgretega srca, da bi ne moglo še bolj — znabiti precej bolj goreti za Jezusa! Vsi se tedaj obrnimo proti Jezusovemu milemu Srcu in goreče ga prosimo, naj nam pošlje en žarek tistega ognja, ki tako goreče plamti v njegovem presv. Srcu; saj se Jezus na podobi tako ljubeznjivo na nas obrača in kaže svoje presv. Srce, prav kakor bi hotel vsakemu posebej reči: *Glej, ogenj sem prišel prineset na svet, in kaj hočem drugega, kakor da se vname?* Amen.

Četrta nedelja po binkoštih.

I. Sv. maša. — IX. Od spremenjenja do spomina za mrtve.

Gospod! pojdi od mene, ker sem grešni človek! Luk. 5, 8.

Velik strah je prešinil Jezusovega učenca sv. Petra, ko je videl pred seboj tolik čudež božje vsegamogočnosti. Sv. Peter je bil veren učenec Jezusov, že dlje časa ga je poslušal in vžival njegove dobrote

in njegovo ljubezen, tudi ni bil ta čudež prvi, ki ga je videl, in vendar ga zdaj nenavadni strah prevzame, ko vidi božjo vsegamogočnost tako blizo — v svojem čolnu. Vedel je sicer tudi pred, da je Jezus vsemogočni, neskončno sveti Bog, ali ni se tega tako zavedel, kakor zdaj, ko vidi toliko množico čudežno vjetih rib pred seboj. Zdaj še-le prav spozna svojo nevrednost vpričo veličastva Jezusovega, da v ponižnosti zakliče: *Gospod, pojdi od mene, ker sem grešen človek!*

O predragi v Gospodu! obrnimo pa zdaj svoje oči od Petra sami na-se. Mi, mi gledamo z očmi sv. vere še vse drugače, še veliko večje čudo, kakor je bil oni ribji lov; pred našimi očmi se godi dan za dnevom na naših altarjih največi čudež, ko se kruh in vino po mašnikovi besedi spremenita v presv. Jezusovo telo in kri ter postaneta naša jed in pijača za večno življenje. Od kod pa vendar to, da vpričo tolikega čudeža ostanemo mlačni, ostanemo mrzli? Ta obžalovanja vredna mrzlota in trdoba naših sre prihaja od tod, ker se ne zavedamo nebeškega čudeža, ki je pred nami, ker ne pomislimo, kaj se godi pred našimi očmi, ker si k srcu ne vzamemo! O ko bi pri sv. maši tudi naše srce tolika vera prešinila kakor Petra v čolnu: tudi mi vsi bi skesani in ponižni na kolena padli in iz globočine sreca bi molili pričujočega Jezusa.

Bog daj, da bi moje razlaganje sv. maše kaj pripomoglo k temu, da bi tudi vi po svoji živi veri, enako Petru v čolnu, čutili pričujočnost Jezusovo pri sv. maši, kajti če imate to zavednost, to prepričanje, potem vam bo vse drugo prišlo samo ob sebi. V tem zaupanju nadaljujem in želim z vami danes premisliti molitve po povzdigovanju do spomina mrtvih. Trenutki po spremenjenju do obhajila so najvažniši, najsvetejši; zato pričakujem posebne pazljivosti.

„Tiha maša“, da še enkrat ponovim, obstoji iz treh delov, ti so: molitve pred spremenjenjem, pri in po spremenjenju. Prva dva dela sem vam že razložil in danes pričnem razlaganje tretjega. V tem tretjem delu je toliko molitev, kolikor v prvem pred spremenjenjem, namreč petero, in ker nam tudi tukaj prve tri lahko veljajo kot ena daljša molitev v treh razdelkih, imamo toraj tudi tukaj tri molitve, ktere sklepa prelepi konec pred „očenašem“. Oglejmo si jih zdaj posamezno.

Tri ure je visel naš Zveličar na križu; njegovo božje Sree se je topilo v žarkih neskončne ljubezni in neprenehoma se je daroval

svojemu nebeškemu Očetu za zveličanje ljudi. Vinska trta je bila h križu privezana in grozdje je dozorelo v žlahtni sad za večno življenje. Jagnje božje je bilo zaklano in se je darovalo v rešenje sveta. — Ta veličastni dar je zdaj — po spremenjenji — na altarju in seveda tudi vse zasluženje in ves sad tega daru. Mašnik ga v družbi vernega ljudstva v omenjenih molitvah daruje nebeškemu Očetu in prosi, naj bi ga sprejel sebi v zadostno čast ter v prid vernim dušam in tudi nam, da bi zadobili po njem večno veselje.

Ko je namreč mašnik kelih od povzdigovanja nazaj postavil, ga pokrije in spolnovaje zadnje besede: *To storite v moj spomin!* začne darovati in v prvi molitvi nekako tako-le moliti: Ker si nam ti, o Jezus! zapovedal, naj mi te sv. skrivnosti obhajamo v tvoj spomin, glej! zdaj storimo to. Zdaj se spominjamo — mi, tvoji služabniki (duhovni) in tvoje sveto ljudstvo — tvojega za nas toliko srečnega trpljenja in smrti, pa tudi tvojega slavnega vstajenja in vnebohoda. In spominjaje se teh najjimenitnejših skrivnosti darujemo nebeškemu Očetu božjega veličastva vredni dar, Jezusa Kristusa, ki se v tej molitvi imenuje čist, svet, brezmadežen dar, kruh večnega življenja in kelih večnega zveličanja.

Ko mašnik izgovarja te petere zadnje besede, stori nad sv. hostijo in kelihom pet križev, in sicer tri nad hostijo in kelihom ob enem, in potem enega nad vsakim posebej. Toda ti križi po spremenjenji imajo ves drugačen pomen kakor križi pred spremenjenjem. Pred so znamenja blagoslavljenja, po spremenjenji pa mašnik ne sme več blagoslavljeti sv. darov, ker niso več kruh in vino, ampak pravo Jezusovo telo in prava njegova kri. — Znamenje sv. križa se po povzdigovanji zato tolikrat ponavlja, da bi se noben trenutek ne pozabilo, da je na altarji ravno tisto telo, ki je viselo véliki petek na križu, in da je v kelihu ravno tista kri, ki je na Kalvariji tekla na zemljo iz presv. Jezusovega telesa.

Ali bo pa ta dar nebeškemu Očetu dopadljiv? Na to vprašanje je dvojen odgovor. Ako pomislimo, da se tu daruje Jezus Kristus sam svojemu nebeškemu Očetu, je ta daritev vselej neskončno dopadljiva; ako se pa oziramo na to, da darujemo tudi mi, ki nismo čisti, sveti in neomadeževani kakor Kristus ter ne brez vsakega greha, nas more pač močno skrbeti, ali bo ta neskončno sveti dar Bogu Očetu dopadljiv tudi od naše strani. Zato prosi mašnik v sredi te prve molitve nebeškega Očeta, naj se ozira na ta dar tudi kolikor je dar od naše strani, s tolikim dopadanjem, kakor se je oziral na dar Abeljnov, Abrahamov in Melkizedekov.

Na prvi pogled bi se nam utegnilo čudno dozdevati, da tukaj govori mašnik o daritvi Abeljnovi, Abrahamovi in Melkizedekovi. Ali mar sv. cerkev stavi krvavo in nekrvavo Jezusovo daritev v eno vrsto z daritvijo Abeljnovo, Abrahamovo in Melkizedekovo? Je mar Jezusova daritev z onimi ene in iste cene? To pač ne! One daritve so bile le predpodobe Jezusove krvave in nekrvave daritve, in mašnik ne pravi ravno, da naj Bog Oče s tolikim dopadajenjem gleda semkaj, s kolikoršnim je gledal tjekaj, — ampak on hoče v tej molitvi le reči: Naj bodemo mi darovalci (mašnik in ljudstvo) takega duha, kakoršnega so bili Abelj, Abraham in Melkizedek; naj bodemo duha tako nedolžnega, kakor Abelj; duha tako vernega in Očetu tako pokornega ko Abraham; duha tako miroljubnega in ljubezni polnega ko Melkizedek, in potem se bode Bog Oče tako ljubeznjivo oziral na naš dar, kakor se je dopadljivo oziral na Abeljnov, Abrahamov in Melkizedekov dar. Ne le to, ne le tako dopadljivo, ampak še veliko bolj dopadljivo, in sicer toliko bolj in v večji meri dopadljivo, kolikor dragocenejša je ta Jezusova daritev nove zaveze pred onimi daritvami stare zaveze, ki so bile le senca, le predpodoba te Jezusove daritve nove zaveze.

Gotovo je, da se ta del molitve ne more obračati na daritev samo, ker ta se nikakor ne more primerjati vrednosti kterekeoli daritve stare zaveze, je sama na sebi Bogu tako dopadljiva, da bolj biti ne more; ampak za nas darilce ima prelepi nauk in opomin. Vseh teh treh imenovanih darilcev srce je bilo tako, da je bil njihov dar Bogu dopadljiv, čeravno sam na sebi še senca ni bil proti daritvi, katero mi pri sv. maši z mašnikom Bogu darujemo. Naj nam bo to resni opomin, da bodimo tako nedolžnega in priprostega srca, kakor je bil Abelj, tako vernega in pokornega duha, kakor je bil Abraham in pa tako miroljubni in pravični, kakor je bil Melkizedek, ako hočemo, da bo neskončno dopadljivi dar na altarju tudi od naše strani mogel dopasti nebeškemu Očetu.

Akoravno je pa mašnik goreče že poprosil, naj se Bog Oče milostljivo ozre na ta presveti dar in se skuša napolniti z duhom Abeljna, Abrahama in Melkizedeka, vendar le še ni zadovoljen; še se boji in si ne upa v svoji nevrednosti darovati toliki dar, zato še dalje prosi pomoči k vrednemu darovanju. Proti koncu prve molitve namreč prosi ponižno, naj vsemogočni Bog zapové svojemu svetemu angelju, da ponese presveti dar, njegov dar in vsih vernikov dar, pred altar božjega veličastva v nebesih, kakor bi hotel reči: Mi vsi smo prenevredni, mi vsi si sami ne upamo tebi pokloniti te najvetejše

daritve; ampak, kolikor je ta presv. dar tudi naš dar, prosimo, naj ga darujejo svetejše roke, kakor so naše, naj ga angelj nebeški prinese pred tvoje obličje, v sv. nebesa, in tamkaj naj se ta naš zemeljski dar združi z daritvijo zmagovalne cerkve, s hvalnicami zveličanih, ker potem upamo (moli dalje v tem pomenu), *da bomo vsi, kar nas bo deležnih tega altarja in zavžilo presveto telo in presveto kri tvojega Sina, napolnjeni z vso nebeško dobroto in milostjo. Po ravno tem Kristusu, Gospodu našem. Amen.*

Konec te iz treh oddelkov obstoječe prve molitve po sprememljenji moli mašnik globoko priklonjen v znamenje ponižne in silne prošnje s sklenenimi rokami; med tem poljubi altar in slednjič se vstopi po konci in prekriža v prvo telo in kri Jezusovo, potem pa samega sebe v znamenje, da si vseh teh milosti, za ktere je ravno prosil, upa doseči le po neskončnem zasluženji Jezusa Kristusa.

Prva molitev ima toraj to prošnjo, da bi Bog milostno sprejel iz naših rok po angelju presv. daritev, da bi bila njemu všeč; v dveh naslednjih, v drugi in tretji, pa prosi mašnik, da bi bila ta presv. daritev živim in mrtvim v blagoslov in zveličanje. Pa le drugo molitev vam hočem še danes razložiti, prihodnjič še-le tretjo.

Druga molitev po spremenjenji je za mrtve in se glasi: *Spomni se tudi, o Gospod! tvojih služabnikov in služabnic, ki so šli pred nami z znamenjem vere in spé spanje miru!* Tukaj toraj moli sv. cerkev za mrtve, kakor pred povzdigovanjem moli za žive. In ta razdelitev je kaj umestna. Dokler še Jagnje ni darovano, moli sv. cerkev za žive, ki se k presv. daritvi pripravljajo in tudi sami z mašnikom darujejo; ko je pa Jagnje enkrat darovano, moli pa za verne mrtve, ker oni ne morejo več z mašnikom darovati.

Že od apostoljskih časov obstoji navada, na tem mestu moliti za verne mrtve. Molili so pa v prvih časih za uboge mrtve na glas in so na glas brali imena njihova, katerim sosebno so hoteli sad sv. maše nakloniti; tako je bilo do 12. stoletja, od tedaj naprej imenuje pa po tihem mašnik imena onih, za ktere sosebno daruje.

Za ktere mrtve pa se daruje? Ne za zveličane, ker oni prošnje in daritve ne potrebujejo, tudi ne za pogubljene, ker njim nobena prošnja in noben dar ne koristi več, ampak le za one pokojne, ki „so pred nami šli z znamenjem sv. vere“. Ti so pa tisti, ki so po sv. krstu udje sv. cerkve, pa ne le udje po besedi, po vnanjem, ampak tisti, ki so nje udje bili tudi po notranje, t. j. ki so sv. vero v svojem življenji v djanji razodevali, kajti le ti so tisti presrečni, ki „spé spanje miru“, t. j. ki so v vnanji in notranji

zvezi s sv. katoliško cerkvijo ločili se iz sveta tje, kjer zdaj v miru spé, — ko namreč od vojskovanja skušnjav i. dr. počivajo in čakajo častitega vstajenja sodnji dan, potem, ko bodo, po ognji očiščeni, postali vredni, da pojdejo v nebeško veselje. — Sv. cerkev toraj tukaj ne moli in ne daruje za umrle nevernike, krivoverce, samomorilce i. dr., ker taki in enaki ne „zaspijo v Gospodu“ in „ne spé spanja miru“, zato, ker „taki niso pred nami šli z znamenjem vere“.

To molitev, ki jo „spomin za mrtve“ imenujemo, odmoli mašnik po tem načinu: Svoje roke povzdigne in sprostre v kolobaru ter sklene na prsih, svoje oči pa vpre in jih ima vedno vprte v najsvetejši Zakrament; potem omolkne in imenuje one, za ktere daruje in nje, ki so mu posebno pri sreju iz tega ali onega vzroka.

Zdaj se z mašnikom vstopi še ti, predragi! v žalostni kraj časnega ognja, k ubogim dušam v vicah, ž njim moli tudi ti za tega ali onega, ki ti je posebno pri sreju. Saj imaš gotovo ktereга, ki pričakuje od tebe kake pomoči; morebiti očeta ali mater, brata ali sestro, prijatelja, dobrotnika, sovražnika itd. in moli, daruj za nje. O kako vesele, hvaležne ti bodo one uboge revice! Sv. Bernard je nekđaj videl v zamaknenji prikazen med sv. mašo, katero je opravljal, da so duše, iz vic po daritvi sv. maše rešene, po neki lestvici hitele v nebesa in angelji so jih spremljali na tem potu. O srečni ti, ako bodeš katero dušo iz trpljenja postavil na to nebeško lestvico!

Zveličani Robald, mašnik, mašuje nekikrat za večni mir sobrata dominikana Lanfranchina v Milanu; spremenjenje in povzdigovanje je minulo in on začne pri „spominu za mrtve“ prositi in sad presv. daritve njegovi duši v korist obračati, ko bi res še kaj potrebovala. In glej čudo! V tem trenutku ugleda nebeško prikazen. Na altarji ugleda Marijo, ki, kakor se mu dozdeva, njega rahlo po lici udari in v Marijinem naročji zagleda dušo svojega tovarša, za ktereга ravno prosi. Trikrat je imel ravno to prikazen, in v tretje sliši med gledanjem te prelepe prikazni besede: „Glej in občuduj! Pogledaj dušo, za ktere večni mir si zdaj prosil in daroval!“

Sv. Bernard nam pripoveduje to dogodbo: Škof sv. Malahija sliši neko noč glas, ki mu naznanja žalostno vest, da njegova sestra, ki je pred nedolгим časom umrla, stoji zdaj zunaj na dvorišči in prosi podpore, ker že 30 dni trpi silno lakoto. Ko se sv. mož iz spanja prebudi, urno spozna pomen te prikazni; spomni se namreč, da že 30 dni ni maševal za pokojno sestro. In od zdaj naprej prične zopet za njeno dušo opravljati daritev sv. maše. In slušaj čudo!

V kratkem času potem, ko za njo sv. mašo daruje, je svojo sestro videl že v cerkvi v beli, toda ne popolno obeljeni obleki in k altarju še ne more; ko pa nadalje daruje za svojo sestro, jo slednjič ugleda zopet v cerkvi — v beli obleki, v družbi belo oblečenih devic.

Predragi! Le eno besedo bom rekel o tej zadevi; to-le pomisli: Ko bi bil ti v pekočem ognju težkih vic, oh! kako milo bi se ti oziral po pomoči k svojim na zemljo! In ko bi bil ti rešen iz ognja strašnih vic po prošnji, po molitvi, po darovanji sv. maše po tem ali onem tvojem prijatelju na zemlji, oh! kako vesel in hvaležen bi ti postal in tudi ostal! Zatoraj zakličem in te opomnim, predragi kristijan! nikar vendar ne zabi Jezusovih besed: *Ljubi bližnjega kakor samega sebe!* Med tem „spominom za mrtve“ pa tudi samega sebe nikar ne pozabi. Zdihni k Jezusu za milost, da bi tudi ti enkrat umrl „*z znamenjem vere*“ in bi se vlegel „*k spanju miru*“, po katerem bodeš po vstajenji mesa tudi s telesom pridružen nebeškim prebivalcem.

In s tem sklenem za danes in menim, da lepše in dostojniše ne morem skleniti, ko s tem, da ponovim že izrečeno prošnjo: Predragi v Gospodu! Ni še zadosti, le jokati se za ranjenci, jim križ ali spominski kamen postaviti na gomilo: v srcu naj nam vedno spomin živi, ki naj se prenavlja pri vsaki sv. maši! Molimo, prosimo, darujmo radi za uboge duše v vicah, ki so pred nami šle „z znamenjem vere“, kajti to bode delo lepo, sveto, nebeško. S tem delom bodemo razveseljevali nebesa, bodemo razveseljevali revne duše, s tem bodemo pa tudi samim sebi pripravljali pot v nebesa, ker z djanjem usmiljenja, s takim darovanjem si bodemo pridobili prijateljev, ki nam bodo pri sodbi in pri delitvi večnega plačila na strani stali in pri sodniku terjali povračila za naša dobra, njim storjena dela in nikdar ne zabimo, kar nam pravi sv. Janez Krizostom, ki piše: *Ako se ti tudi postiš, se pokoriš, na zemlji ležiš, ako pa nočeš nikomur usmiljenja skazovati, v resnici, nič sosebnega nisi storil!* (Hom. 79. ad pop.) Amen.

Janez Kobilica.

2. Podoba sv. Alojzija.

Prosim vas: Bodite moji posnemovalci.

I. Kor. 11, 1.

Med svetlo množico zgledov posebne nedolžnosti in angeljske čistosti, ki nam jih krščanstvo po smrti nedolžnega Jagnjeta božjega

skozi vsa stoletja razkazuje, sveti se posebno zgled angeljskega mladenča sv. Alojzija, čegar veseli spomin sv. cerkev 21. rožnika (danes) obhaja. Samo 22 let, 3 mesece in 18 dni mudil se je sv. Alojzij v tej solzni dolini; tako hitro je dozorel za večnost. Dopadel je Bogu, ljub mu je bil, zato ga je vzel s sveta. Zgodaj je končal, pa spolnil je veliko let; njegova duša je bila prijetna Bogu. Zato je hitel vzeti ga iz srede hudobij. Presadil ga je kakor blago dišečo cvetlico v nebeški vrt. Neizmerna pa je zdaj čast sv. Alojzija. Sv. Magdalena je pogosto vzkliknila: *Sv. Alojzij je velik svetnik. Ko bi meni dano bilo, po vesoljnem svetu bi hitela oznanujoč njegovo čast in svetost.* Kar je ta svetnica želela, pa storiti ni mogla, to se ni opustilo; storila je to namesto nje sv. katoliška cerkev, ko ga je razglasila za svetnika ter ga vernim, zlasti mladim, postavila v posnemanje, v zgled in vzor najlepših, kristjanu najpotrebniših čednosti. Po celem svetu se oznanjuje Kristus Gospod, pa oznanjuje se tudi čast in slava njegovih svetnikov, med njimi še zlasti sv. Alojzija. Mnogo svetišč je posvečenih sv. Alojziju; težko bo kje kaka farna cerkev brez podobe tega svetnika. Zadnji čas je tudi precej razširjena šestnedeljska pobožnost v čast sv. Alojzija. Kdor se hoče te pobožnosti udeležiti, šest nedelj zaporedoma pred njegovim praznikom ali po prazniku ali kadar si bodi med letom prejema zakrament sv. pokore in presv. rešnjega Telesa pa tudi druga predpisana dobra dela opravi, za vsako teh nedelj dobi popolnoma odpustek po naredbi papeža Klemenca XII.

Preljubi! tudi vi imate na altarji lepo podobo sv. Alojzija, ki se zlasti ti krščanska mladost, kadar memo greš, rada na njo oziraj. Kaj pa te podoba sv. Alojzija uči, to hočem danes jaz razložiti.

1. Sv. Alojzij je na podobi videti v redovni obleki Jezusove družbe. Mati sv. Alojzija je srčno želela izrediti iz njega posebnega služabnika božjega, oče pa, vojak skozi in skozi, je želel, da bi tudi njegov sin prvorojeni v vojaškem stanu služil in dobival si časti in slave. Ali Bog je sv. Alojzija za drug stan odločil. Od božje ljubezni gnan, sv. Alojzij na tihem kakor svetnik pobožno in silno ostro živi in sklene svojemu visokemu stanu in pravicam prvorojenega sina se odpovedati in duhoven postati. Kakor radi so mu pobožna mati to privolili, tako močno so mu oče branili; še-le čez dve leti jih preprosi in vesel v red sv. Ignacija k Jezuitom v Rim gre, kjer je živel šest let, v sv. čednostih zmirom napredoval in tako visoko stopinjo svetosti, posebno sv. čistosti, dosegel, da ga še dandanes vse občuduje in angolja v človeškem telesu imenuje.

Ljubi moji poslušalci! Bog ne tirja od vas, da bi kakor sv. Alojzij vse zapustili in vse žive dni v samoti preživeli, pa v malem morate Bogu zvesti biti in vse dolžnosti tistega stanu, v katerem ste, natanko spolnovati in pa do konca v božji službi stanoviti ostati — to Bog od vas hoče. Ali vendar moram zlasti tebe, krščanska mladost, ki med svetom živiš, še posebej opomniti, da se varuj posvetnosti, ki mlado srce v posvetne reči zakoplje, da na Boga in nebesa pozabi. Ti si, krščanska mladina, posvetna, ako te dobro jesti in piti bolj veseli, kakor Bogu zvesto služiti, če raje poslušáš nesramne marnje, kakor pa božjo besedo, če se raje pogovarjaš o praznih rečeh, kakor o krščanskem nauku, rajše pojesh klafarske, kakor pobožne pesmi. Ti si posvetna, krščanska dekle, kadar iščeš moštvo dopasti, se začneš tako nositi in zadržati, da bi za teboj gledali, kako bi pa Bogu dopadla, pa tebe malo skrbi. Ti si posvetna, če jutranjo in večerno molitev opuščáš, službo božjo zamujáš ob nedeljah raje pohajaš, kakor bi v cerkev hodila; če po šegi posvetnih ljudi živiš in svet ljubiš. Bogu in pa pregrešnemu svetu pa dopasti ne moreš. *Kdor ni z menoj, pravi Jezus, je zoper mene.* (Luk. 11. 23.) Posvetna ljubezen bo tebe oslepila, zapeljivim ljudem boš dopadla, Bogu pa se zamerila. Svet, tvoj sovražnik, te bo vjel in pogubil. *Svet in vse njegovo poželjenje preide, le kdor voljo božjo stori, ostane vekomaj.* (I. Jan. 2, 27.)

2. Sv. Alojzij ima lilijo v roki, prekrasno in kaj blago in močno dišečo cvetlico — znamenje deviške čistosti. V tej čednosti je sv. Alojzij dosegel najvišjo popolnost. Doma še so ga imenovali angeljčeka, in zbor kardinalov, ki je preiskal vse njegovo življenje in vse njegove čednosti, mu je dal prelepo ime angeljskega mladenča. Ravno zavolj te čednosti so živega še povsodi zelo čislali, da so urno umolknil v družčinah vsi nepošteni pogovori, kakor hitro se je Alojzij prikazal. Ves je gorel za to čednost in ker si je ni upal ohraniti v pretečih nevarnostih, jo daruje in posveti Mariji, Devici vseh devic, in devetletni mladenič, prostrt pred obličjem nebeske Kraljice, je storil obljubo vedne čistosti in to obljubo je po priprošnji Marijini tako natanko spolnoval, da se vse žive dni ni pregrešil zoper čistost, ne s pogledom, ne z besedo, ne z dejanjem; po besedah zbora kardinalskega ga niso nikoli nadlegovale nečiste misli ali želje, kar se sicer od svetnikov ne bere. Prečudno je pa tudi skrbel za svojo čistost, za svoje devištvo. Dve leti bil je na kraljevem dvoru v Madridu na Španjskem, in vsak dan je bil pri cesarici, pa je ni pogledal v obličje, ni je poznal. Ženskih se je čisti mladenič

skrbno varoval, se ni brez sile z nobeno pogovarjal in še celo v pogovoru s svojo materjo je pobešal pogled in nobeden ni vedel, kakošne oči da ima. Da bi v greh ne padel, se je vsako sredo, petek in soboto postil, pa tudi druge dni le za potrebo jedel in pil, dobro vedoč, da zmernost in treznost ste sestri sv. čistosti.

O blagor mu, kdor, kakor sv. Alojzij, deviško čistost neoskrunjeno varuje! Njegov Duh se povzdiguje na perutih sv. pobožnosti više čez solnce, mesec in zvezde k svojemu Bogu. Njegovo srce, veselo brez skrbi in mučnih strasti, je veličasten sedež nebeškega kralja; njegovo truplo, čisto in ljubeznjivo kot spomladansko jutro, je živ tempelj sv. Duha, v katerem sam Bog prebiva. Noge sicer po zemlji hodijo ali njegovo življenje je v nebesih. Ljubi Jezus, ženin njegove čiste duše, v njem živi; Marija Devica je mati njegova, ki zanj prosi in skrbi; angelji so njegovi tovariši, ki ga spremljajo po vsih njegovih potih; vsi božji svetniki so njegovi prijatelji, ki se nad njim veselijo. Ali sv. apostelj Pavel pravi: Velik zaklad imamo, pa v slabih prstenih posodah. (II. K. 4, 7.) In tudi vi, ljubi nedolžni poslušalci, nosite čednost sv. čistosti v tako lahko zdrobljivi posodi in med zapeljivim svetom. Rečem vam le besede tri: Čujte, molite in bežite, da v skušnjavo in v greh ne padete!

3. Na podobi sv. Alojzija vidimo bič in belo ruto, s katero si spokorne solze briše. Sv. Alojzij vse svoje dni krstne nedolžnosti in posvečujoče gnade ni zgubil in vendar se je tako ostro pokoril. Alojzija, 4 leta starega vzame oče seboj v tabor in 6 mesecev ondi ostane. Tukaj je Alojzija posebno veselilo gledati topničarje streljati, toraj hoče enkrat sam to umetnost poskusiti in nekaj smodnika skrivaj vzame, toda tako nerodno ustrelil, da bi ga bil kmalo vojaški top razdrobil. Tudi se je od vojakov navadil nekterih nespodobnih besedi in jih potem ponavljal, ne vedé, kaj pomenijo. Kakor hitro pa mu njegov učenik pove, da so te besede nespodobne, da jih izgovarjati ne sme, se tega iz srca kesa, preliva britke solzice in kadar je k prvi spovedi šel, je toliko nad tem žaloval, da je omedlel. Vse svoje življenje je zaradi teh dveh napak, ki jih je imenoval največe svojega življenja, v ostri pokori preživel, na trdem spal, pogosto svoje telo do krvavega tepel; zato vidimo poleg lilije spokorni bič. Čist je bil kakor angelj in vendar je bila njegova spokornost tako velika, da se je imel za največega grešnika.

Verni kristijanje! *V mnogih rečeh se vsi pregrešimo*, pravi sv. pismo. Malokdo ohrani dragi zaklad krstne nedolžnosti, pred ali kasneje ga zgubi. Z madeži greha pa nihče ne more v nebeško

kraljestvo. Kaj je storiti? Oj, vi vsi, ki niste posnemali nedolžnega Alojzija, posnemati ga morate v njegovi pokori, ako hočete zveličani biti. — Ali kaj vidimo? Ljudi od ene spovedi do druge, od ene velikenoči do druge, od mladih let do sive starosti v grehih brezštevlnih živeti, krivico na krivico nakladati, kakor bi tatvina, goljufija in odrtija greh ne bila, in mislijo, da so že vse poravnali, ako so po spovedi za pokoro nekaj očenašev raztreseno odmolili. *Delajte vreden sad pokore*, pravi sv. evangelij, in Kristus vsem takim nespokornikom, ako tudi v smrtnem grehu ne umrjo, poreče: *Povem ti, ne pojdeš od ondod (iz vic), dokler tudi zadnjega vinarja ne poplačaš.* (Luk. 12, 59.)

4. Videti je tudi na podobi sv. Alojzija, da ima razpelo (britko martro) v roki in bukve na mizi, kar nam kaže njegovo veliko ljubezen do premišljevanja britkega trpljenja našega Gospoda Jezusa Kristusa, njegovo pobožnost in skrb za molitev. Kadar je po dnevu utegnil, se je v tihoto podal in če so za njim pogledali, kaj dela, je klečé molil, sveto pel ali pa sv. bukve bral. Posebno goreče je Marijo častil. Vsako uro čez dan celo življenje do smrtne ure jo je pozdravljaj z eno česčenamarijo. Če se je zbudil po noči iz spanja, skočil je iz postelje, pokleknil in pozdravil Marijo. Sv. Karol Baromej je 12 let starega prvokrat obhajal. Od tiste dobe je pobožni mladenič prejel sv. rešnje Telo vsako nedeljo in vsak praznik. Po tri dni se je pripravljaj vselej na vredno sv. obhajilo in tri dni je Jezusu po sv. obhajilu za toliko milost hvalo dajal. Od goreče ljubezni do Jezusa v tej sv. skrivnosti so ga pogostokrat solze polile. V Rimu je vsak dan po večkrat sv. rešnje Telo obiskal; sedem spokornih psalmov je vsak dan, tudi v hudi bolezni, klečé opravljaj. Posebna tolažba in šola vseh čednosti bilo je njemu sv. razpelo (britka martra). Bila mu je najlepša knjiga, iz ktere se je učil svet zaničevati, Jezusa ljubiti, za njim hoditi, vse ljudi iz ljubezni do njega ljubiti, ker je tudi Jezus toliko pretrpel za nas in na križi umrl.

Preljubi kristijanje! Lepo in radovoljno moliti, resnice sv. vere, ki jih s tega sv. kraja slišite, premišljevati, pobožne bukve brati, Devico Marijo vredno častiti, bratovščine zvesto opravljati, pri božji službi pobožno biti in večkrat sv. zakramente prejemati je vsem, zlasti pa še mladim, toliko potrebno, kakor je za telesno življenje potrebno jesti in piti, ako hočete pravično živeti in srečno umreti. *Brez mene*, pravi Kristus, *ne morete ničesar storiti.*

5. Na podobi sv. Alojzija vidimo tudi mrtvaško glavo, v dokaz, kako zelo si je k srcu jemal besede sv. Duha: *Pri vseh svojih*

delih spominjaj se svojih poslednjih reči, in vekomaj ne boš grešil. Človek, spomni se, da si prah in v prah se boš spremenil. Zato je pa bil tudi do konca v dobrem stanovitven ter je rasel v vseh onih čednostih, ktere je že od mladih let gojil in v samostan prinesel, da je bil vreden med duhovne vršten biti in je prejel štiri niže redove. — Ljubi kristijanje, tudi vam vsem je odločeno enkrat umreti, ali ure in dneva svoje smrti nihče ne vé, le sam Bog. Poglejte rože, kako se vsipljejo. Pero za perescem pade in gole bučice velijo: Memento mori, pomni smrt! Vsaka travica, ki na senožeti pokošena leži, tebi, o človek, govori, da bo skoraj tudi tebe kosa neusmiljene smrti pokosila; zakaj vse meso je kakor trava, vse veličastvo kakor roža. Vsak list, ki v jeseni z drevja pade, ti oznanuje, da boš skoraj tudi ti pod zemljo padel in zginil. Vsak mrtvaški zvon je neki nebeški glas, ki tebi pravi, o človek, spomni se, da nisi na tem svetu doma, vsak novi grob tebi vrsto kaže, v kateri boš tudi ti skoraj počival, iz vsakega groba ti mrtvi strašne besede govori: „Danes meni, jutri tebi.“ In kadar se zvečer v posteljo vležeš, tudi tvoja postelja ti govori: „Človek, spomni se, da bo skoraj tvoja postelja — mrzel grob; zdrav se vležeš, ali še zopet vstaneš, tega ne veš.

6. Na podobi sv. Alojzija vidimo zlato krono, ki pomeni njegovo vojvodsko krono, ker je bil žlahtnega rodu vojvodov Kastiljskih. Ali sv. Alojzija so besede Jezusove: *Sleherni, kteri zapusti hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke, ali njive zavoljo mojega imena* (da bi zamogel meni bolje služiti), *bo stoterno prejel, in večno življenje dosege* (Mat. 19, 29.) nagnile, da se je velikemu premoženju odpovedal in v radovoljnem ubožtvu živel. Pa krona pomeni tudi njegovo veselje, njegovo srečo, njegovo čast, njegovo zveličanje v nebesih, kterega človek razumeti in dopovedati ni v stanu. Ljubi kristijanje! Tudi nas je Bog zato vstvaril, da bi večno zveličani bili, naj bi toliko zvesteje mu na zemlji služili. Tudi naš poklic, naš namen, naš pravi dom so nebesa, kjer usmiljeni Jezus v veličastvu svojega Očeta kraljuje med svojimi izvoljenimi, kjer nobene zime, nobene noči, nobene smrti več ni; kjer je mladost brez postaranja, zdravje brez bolečin, sladkost brez grenkosti, veselje brez žalovanja, počitek brez nepokoja, mir brez strahu, zavživanje brez naveličanja, posestvo brez zgube.

Ljuba krščanska mladina, še eno besedo zlasti za te imam. „Tvoja posebna velika napaka je mlačnost, mrzlota za božje nebeške reči. Vedi, da nebeško kraljestvo ni za lene, za mlačne, nebeško

kraljestvo silo trpi: treba je srčnosti, vneme, ognja, truda in vojske! Ljuba mladina, za vse si tako živa, tako vneta in srčna, celo stano-
vitna: zakaj ravno za nebesa delaš tako omahljivo, tako polovičarsko,
tako prisiljeno, tako mrzlo, tako počasno! Zbudi se, vzdigni se! Mlada kri ti po žilah teče: tedaj urno, hrabro, vneto, ognjevito proti
nebesom, sursum corda, na kviško mlada srca! Tu ti ne gre za
košček kruha, za mali dobiček, za kratko službico, pridobiti, priboriti
ti je, česar nobeno oko ni videlo, uho ni slišalo, nobeno človeško
srce ni občutilo, kar je Bog pripravil tistim — in le tistim, ki ga
ljubijo — za vse večne čase.“ Amen.

Anton Kukelj.

Peta nedelja po binkoštih.

I. Sv. maša. — X. Od spomina za mrtve do očenaša.

Vsak, kateri se jezi nad svojim bratom,
bo kriv sodbe. Mat. 5, 22.

Kdor pazljivo prebira ali posluša nauke, ki so zapisani v sv. evan-
gelijih, lahko razvidi, da je nekatere nauke Jezus večkrat razlagal in
priporočal kakor druge. S tem, da je kak nauk večkrat in pri raznih
prilikah ponavljal, je hotel pokazati, kako zelo mu je pri srcu, in
kako zelo želi, da bi ga vsi zvesto poslušali in spolnovali. Med vsemi
nauki pa se mi zdi, da je največkrat priporočal v raznih besedah in
prilikah nauk o ljubezni do bližnjega. Zdaj nas svari, da ne smemo
nikogar sovražiti, nikogar slabo soditi, nikogar pogubljati; zdaj spet
opominja, naj ljubimo vse ljudi, tudi sovražnike, naj dobro storimo
tudi onim, kateri so nas razžalili; in še ko se je poslavljajal pri apo-
steljnih po zadnji večerji, jim je še enkrat tako v živo priporočal to
zapoved in rekel, da bodo v tem vsi ljudje spoznali njegove učence,
ako se ljubijo med seboj.

V današnjem evangeliju pa še posebno odločno govori o tej
zapovedi ter naravnost pravi, da je morileu podoben oni, kateri sovraži
svojega brata. In zlasti važne so zadnje besede, s kterimi nam na-
znanja, da tudi daritev ne more biti Bogu prijetna, ako pride od
sovražnega srca. In če že v stari zavezi ni kazalo darovati s sovražnim
sreem, kolikanj bolj mora v novi zavezi sleherni kristijan vsako jezo
in sovraštvo iz srca odpraviti, ako hoče vredno in s pridom se

udeležiti sv. maše. Saj nas vse, kar se pri sv. maši godi, k ljubezni spodbuja: Kristijani vsake vrste so skupaj zbrani pri sv. daritvi najkrotkejšega Jagnjeta, bogati in revni, imenitni in priprosti, mladi in priletni — vsi so pred Bogom enaki. Molitve se opravljajo za vse, in posebej se pred povzdigovanjem še spominja mašnik v molitvi živih, po povzdigovanji pa še ranjcih, ki so bili nekdanj na zemlji z nami v verski zvezi. To presv. daritev, katero je večna ljubezen postavila, katera krščansko ljubezen do Boga in do bližnjega tako lepo pospešuje in vzdržuje, hočemo zopet premišljevati, in sicer danes: od spomina mrtvih do očenaša.

Zadnjič sem vam bil pojasnil, za ktere izmed pokojnih mašnik sosebno daruje presv. daritev Bogu Očetu pri spominu za mrtve; priporočil sem vam bil tudi, da se pri spominu za mrtve z mašnikom tudi vi spomnite svojih dragih, ki so „pred vami šli z znamenjem vere in spé zdaj spanje miru.“ Pa nisem vam še vsega povedal, ampak razložil le prvi del te prelepe molitve, v kateri se ranjcih spominjamo; danes vam bom tedaj pojasnil še njeni drugi del, ki se tako-le glasi: *Prosimo te, o Gospod! da te in vse, kateri v Kristusu počivajo, denes v kraj hladú, luči in mirú. Po ravno tem Kristusu Gospodu našem. Amen.* Ko to molitev moli, razprostre svoje roke.

Ta molitev nas tedaj po svojih besedah uči, da sv. cerkev ni dobrotljiva le posameznim, le nekaterim, ampak vsim, kateri njene pomoči potrebujejo in katerim zamore pomagati; dobrotljiva naša duhovna mati ne pozabi nikogar svojih otrok, ampak kot prava, ljubeznjiva mati ljubi vse svoje otroke, moli, prosi in daruje za vse. *Ali more žena pozabiti svoje dete, da bi se ne usmilila sadu svojega telesa? In ko bi ga ona pozabila, vendar jaz ne.* (Iz. 49, 15.)

Mašnik toraj prosi za *kraj hladu*, ki je v nebesih, med tem ko v vicah uboge reve trpé trpljenje po ognju in po hrepenenji, s katerim se želijo združiti z Jezusom; prosi potem za *kraj luči*, ki je edini v nebeških višavah, kjer ni nikdar *noči* (Skriv. raz. 21, 23.); prosi za *kraj miru*, ki je edino zopet le v nebesih, *kjer se zveličani veselé tvojega mirú* (o Gospod!) (Tob. 13, 18.); in zopet: *Tako reče Gospod; Glej! jaz bom obrnil nanj mir kakor reko.* (Iz. 66, 12.)

Po tej molitvi pa sklene mašnik svoje roke in ko pravi: „Po ravno tem Kristusu Gospodu našem“ — namreč te prosimo Oče nebeški! — se pri besedi „Kristusu“ z glavo nekoliko prikloni. Ta sklonitev glave ima tukaj svoj posebni pomen; namreč ta: Ko je

Jezus Kristus na sv. križu nagnil glavo in umrl, je potem njegova duša šla pred pekel, tolažit pobožne in pravične stare zaveze ter jim naznanit, da so zdaj po njem odrešene čakanja in pojdejo zdaj, zdaj v nebeški dom. V tem trenutku se je ta kraj dolgočasnosti spremenil v kraj veselja; raj je postal ta poprej toliko žalostni kraj čakanja, in ravno to spominja mašnika in vernike sklonitev glave na tem mestu.

Rekel sem bil v zadnjem govoru, da se pri „spominu za mrtve“ tudi vi obrnite k Bogu z gorečim zdihljejem, da tudi vas enkrat pripelje v kraj „miru“, in to storiti nas tudi sv. cerkev uči, in sicer v tretji molitvi, ki se moli po sv. spremenjenji. Sv. cerkev namreč predobro vé, da smo vsi popotniki na zemlji, ki urno in neustavljivo hitimo za onimi našimi brati v zemljo, v večnost, ki so se tje preselili že pred nami. *Popotniki smo pred teboj* (o Gospod!) *in ptujci, kakor vsi naši očetje. Naši dnevi so kakor senca na zemlji in ni nobene pomude* (1. Paral. 29, 15.); in zopet: *Naš čas je kakor memogredoča senca in po našem koncu ni vrnitve.* (Modr. 2, 5.) Molitev „spomin za mrtve“ nam prav jasno kliče: „Spomni se, o človek, da si prah in da se bodeš zopet povrnil v prah“, kakor mašnik moli pepelnično sredo pri pepeljenji.

Na to kratko popotovanje svoje in pretečo smrt nas toraj opomni ta tretja molitev, v kateri razodevamo željo, da bi nas Bog po telesni smrti vse pridružil izvoljenim in nas po svojem neskončnem usmiljenju deležne storil večnega veselja.

Ali to je ravno težko delo; težko Bogu (po človeški rečeno), ki nikogar s kakšnim dolgom ali z madežem obloženega ne more sprejeti v svoj nebeški dom; težko za nas, katerim je tako težka in ostra pot proti nebesam. To resnico nas Jezus sam uči, saj pravi: *Nebeško kraljestvo silo trpi in le silni ga na-se potegnejo* (Mat. 11, 12.); in zopet: *Kako ozka so vrata in tesna je pot, ktera pelje v življenje!* (Mat. 7, 14.) Ah! kolika težava, kolika nevarnost!

Toda pri vsi tej težavi in vsi nevarnosti vendar le ni nemogoče človeku priboriti si vhod v nebeški dom. Jezus Kristus nam ni le naznanil, da je silno težko priti v nebesa, ampak nam je ob enem tudi sporočil, po kateri poti naj hodimo, da bomo k njemu in k Očetu prišli, rekel nam je pa tako-le: *Gospod bo gledal na molitve ponižnih in ne bo zaničeval njih prošnje* (Ps. 101, 18.); in zopet: *Bog se ustavlja prevzetnim, ponižnim pa daje gnado* (Jak. 4, 6.); in dalje: *Mogočne je s sedeža vrgel, in ponižne povzdignil.* (Luk. 1, 52.) In o cestninarju je rečeno, da je šel opravičen domu,

prevzetni farizej pa ne. (Luk. 18, 14.) — Enako uče nas tudi sv. cerkveni učenički, n. pr. sv. Gregor pravi: *Kdor hoče čednosti si pridobiti, pa ni ponižnega srca, nosi prah na sapo; ali: Ako hočeš kaj postati, z malim prični;* sv. Avguštín: *Ako hočeš veliko poslopje si postaviti, si naj poprej postavi temelj sv. ponižnosti.* Ko je sv. Anton puščavnik enkrat v prikazni videl ves svet z mrežami preprežen in je ves v strahu zaklical: „O Gospod! kdo bode pač tukaj ubežal?“ je zaslišal iz nebes glas: *Le ponižni!*

Ponižnost tedaj je pot v nebesa; gotova, najbolj varna pot. In po tej poti skuša ter si upa mašnik z verniki uslišán biti ter se udeležiti družbe in plačila nebeških izvoljenih. In to pot ponižnosti zaznamuje mašnik koj s prvimi besedami v tej tretji molitvi, ki pravi: *Tudi nam grešnikom, svojim služabnikom . . . daj kaj deleža in družbo s svojimi svetimi aposteljni in mučenci.*

Ali samo s ponižnim spoznanjem svoje in vsih grešne nevednosti mašnik še ni zadovoljen; on se poniža še bolj, ker pravi dalje v molitvi, da sebi in vernikom tolike sreče ne prosi gledé lastnega zasluženja kot zaslužen dar v plačilo, ampak le prosi za se in za vernike, naj ono preblago srečo dobri Bog vsim podeli le kot darilo neskončnega usmiljenja. Moli namreč: *Nam . . . , ki v tvoje veliko usmiljenje zaupamo, daj kaj deleža . . . , in v njih družbo nas vzemi ne zavoljo našega zasluženja, ampak zavoljo svoje milosti.*

Glejte lepo ponižnost, ki ne v sé, ampak le v božje usmiljenje zaupa! Saj pa tudi v resnici vse imamo le po neskončnem usmiljenji božjem. *Milost Gospodova je, da nismo pokončani* (Žal. pes. 3, 22.); in zopet: *Gospodovo usmiljenje bom vekomaj prepeval* (Ps. 88, 1.); in sv. Avguštín nam kliče prelepe besede na srce: *Gorjé tudi takemu življenju, ki ga ljudje močno hvalijo, ko bi ga ti, o Gospod! brez usmiljenja sodil.*

In še ni zadovoljen mašnik, še z daljno besedo trka na dobrotljivo Očetovo srce; prosi namreč slednjí z besedami: *Po Kristusu Gospodu našem* (namreč: nam daj to srečo), in ž njim kliče Očetu, naj se spomni pri naši nevedni prošnji na Jezusovo zasluženje in zarad njega naj nas milostno usliši.

Kako lepa ponižnost nam toraj odseva iz te molitve! In da bi mašnik tudi po vnanjem pokazal in potrdil, da govori resnico, da tudi njegovo srce čuti in spoznava, kar mu jezik govori, se pri prvih besedah: *Tudi nam grešnikom* nekoliko na prsi udari in te besede izgovori na pol glasno, da jih tudi pričujoči verniki slišijo. Ta udarec na prsi in te glasno izgovorjene besede — so pa tudi vam vernikom v

opomin, da ravno takih čutil naj zdaj polno bode tudi vaše srce, namreč čutil spoznanja, da smo grešniki in da svetih nebes v družbi svetnikov in svetnic pričakujete le od usmiljenja božjega.

Slednjič: Ko mašnik prosi, da bi bil sprejet on in vsi verniki med nebeško družbo izvoljenih, imenuje nekaj svetnikov in svetnic z imenom, in sicer imenuje 8 svetnikov in 7 svetnic, ki so raznega stanu, iz raznih krajev, a vsi mučenci iz prvih časov krščanstva, kakor je pred povzdigovanjem posebej imenoval dvanajst aposteljniv in dvanajst mučencev.

Najprej se imenuje sv. Janez Krsnik, in sicer po vsej pravici, ker je tisto Jagnje božje pred nami na altarcu, kteremu je nekda j spričevanje dajal; sv. Štefan, prvi mučenec; sv. Matija, ki je bil namesto Juda izvoljen za aposteljna; sv. Barnaba, spremeljvalec in pomočnik sv. Pavla; sv. Ignacij, slavni škof Antijohijski, ki je bil 107 v Rimu med divje zveri vržen; sv. papež Aleksander († 120); sv. mašnik Marcelin in klerik Peter, ki sta bila obglavljena 304, potem, ko sta v ječi še Pavlino in vso ječarjevo družino spreobrnila in krstila. Na to pridejo na vrsto mučenice; najpred sv. Perpetua in Felicita, prekrasni mučeniški cvet afrikanske cerkve. Sv. Perpetua je bila še-le 22 let stara žena, ko je prestala mučeniško smrt. Genljivo je brati njeno mučenje, ki ga je sama popisala, kolikor je bilo mogoče. Naj iz njega omenim le eno reč. „Ljuba hči,“ jej je rekel oče v ječi, da bi jo ob vero pripravil, „imej vender usmiljenje z mojimi belimi lasmi, imej usmiljenje s svojim očetom, če sem vreden tvoj oče imenovan biti, ki sem te do cvetja tvoje mladosti za roko vodil in ti prednost dajal pred vsemi tvojimi brati. Misli vender na svoje brate, na svojo mater, na svojega otroka, ki brez tebe ne bo mogel živeti.“ (Njen mož je bil že pred umrl.) Pri teh besedah je jokal, poljuboval njeno roko, pokleknil pred njo. In kaj je storila junakinja? „Bogovom ne bom darovala, ker sem kristijana,“ je rekla in srčno v smrt hitela. Ne bom popisoval, kako je bila sv. Felicita na morišče peljana, s šibami po nagem pretrepana, v mrežo zavezana in med divje živali vržena. Najbolj divji gledalci so bili do solz ginjeni. Koliko moč ima sv. vera! — Komu niso znane junaške device, ki se tu dalje imenujejo: Sv. Agata, sv. Lucija, sv. Neža, sv. Cecilija in sv. Anastazija? Kako krasno je njihovo deviško življenje in kako veličastna njihova junaška smrt! Kakor lep venec obdaja teh 15 mučencev Jagnje božje na altarcu; tem in vsem drugim svetnikom in svetnicam božjim želimo pridruženi biti po zasluženji Jezusa Kristusa.

Sklep „tihe maše“ pa nam naznanja blagoslov, ki prihaja vsemu stvarstvu, in pa čast, ki se skazuje trojedinemu Bogu po rešilni daritvi Jezusovi ter se tako-le glasi: *Po katerem (namreč Jezusu Kristusu) vse te dobrote, o Gospod, vselej vstvarjaš, posvečuješ, oživiljaš, blagoslovljaš in nam podeljuješ. Po njem, ž njim in v njem je tebi Bogu, vsemogočnemu Očetu, v edinosti sv. Duha vsa čast in slava.*

Besede te starodavne molitve so nam težko razumljive. Vendar vam jih hočem nekoliko pojasniti in v ta namen ločim molitev to v dva po pomenu različna dela.

Prvi del: *Po katerem vse te dobrote, o Gospod, vselej vstvarjaš, posvečuješ, oživiljaš, blagoslovljaš in nam podeljuješ* ima lahko dvojen pomen, ako se oziramo na stvarstvo sploh ali pa posebej na kruh in vino, ki se pri sv. maši potrebuje. V prvih časih krščanstva so imeli navado, da so škof ali mašnik med sv. mašo blagoslovljali, ne posvetili in spremenili, kruh in vino; ta blagoslovljeni kruh in to blagoslovljeno vino so konec maše razdelili tistim, ki niso smeli k sv. obhajilu pristopiti. Pozneje je pa papež sv. Evtihijan (275—283) zapovedal, naj verniki k sv. maši s seboj prinašajo še druge jestvine, ktere naj potem mašnik med sv. mašo blagoslovi. Verniki so ubogali in prinašali različne jestvine, ktere so potem blagoslovljene zopet vzeli na svoj dom. Enako, kakor se zdaj o velikinoči blagoslovljajo razna jedila, pa ne več med mašo. Blagoslovil pa je mašnik te darove: jestvine vselej precej po končanem „spominu za mrtve“. V tem oziru je toraj izrečen blagoslov, ki prihaja po Jezusu vsemu tudi brezumnemu stvarstvu, zlasti vsemu, kar nam je za življenje (in pomen tak-le: „Ti, o Gospod Bog, Oče nebeški! Ti, ktereга smo ravnokar prosili, da nam daj delež med svetniki, — daj, daj nam ga po Jezusovem zasluženji, po katerem nam te tukaj pričujoče, k sv. daritvi potrebne dari, — pa tudi vse druge za naše zemeljsko in telesno življenje potrebne — *vstvarjaš*, t. j. iz zemlje privabiš; *posvečuješ*, odteguješ hudičevi oblasti, da nam ne škodujejo; *oživiljaš*, ker jim daješ moč, po kateri nam ohranijo naše telesno življenje; *blagoslovljaš*, t. j. ker jih nam v korist obračaš; *podeljuješ*, t. j. daješ nam v lastnino, da jih uživamo in uživati smemo.“)

Te besede se zamorejo pa tudi obračati le na darova, ki sta tukaj na altarji, kruh in vino; toda ne v tem njenem sedanjem stanu samo, ko sta spremenjena v Jezusovo telo in kri, ampak tudi gledé onega prvotnega stanu, ko sta bila še pravi kruh in pravo vino, kakoršna potrebujemo neobhodno pri daritvi sv. maše. In v tem oziru

bi bil pravi pomen nekako ta: „Daj, o Bog, Oče nebeški! nam delež med svetniki po Jezusu, t. j. po Jezusovem zasluženji, po katerem nam te dari, kruh in vino *vstvarjaš*, t. j. iz zemlje privabiš; *posvečuješ*, t. j. ker jih Jezus vporablja pri sv. daritvi; *oživljaš*, t. j. spreminjaš v pravo živo telo Jezusovo in njegovo kri; *blagoslovljaš*, t. j. ker v presv. Zakramentu na nje navezuješ polnost milosti in nebeškega blagoslova; *nam podeljuješ*, namreč v sv. obhajilu, kjer uživamo to nebeško jed.

Vendar daritev sv. maše se ne opravlja le v korist mrtvim in živim ter celo brezumnim stvarim, marveč v prvi vrsti v počeščenje trojedinega Boga. Zato pravi mašnik v drugem delu te sklepne molitve: *Po njem* (Jezusu Kristusu) *ž njim in v njem je tebi, Bogu vsegamogočnemu, v edinosti svetega Duha vsa čast in slava vse veke vekov*. Po Jezusu Kristusu namreč živa Bog Oče največo čast in slavo, ker je Jezus Kristus grešni človeški rod spravil z Očetom in ga k spoznanju pravega Boga pripeljal, da ga sedaj časti in slavi; *z Jezusom* Kristusom jo živa, ker Kristus je z Očetom enak po božji naturi; *v Jezusu Kristusu* jo živa, v njegovem božjem bistvu, ki je eno in ravno tisto v Sinu kakor v Očetu. — Sv. Duh tudi to čast živa z Bogom Očetom in Sinom, ker se iz Očeta in Sina izhaja in je ž njima enak Bog od vekomaj in do vekomaj ostane.

Obred med to sklepno molitvijo je pa ta-le: Pri besedah *posvečuješ, oživljaš, blagoslovljaš*, stori mašnik vselej križ in sicer čez presv. telo in kri; zdaj vzame mašnik sv. hostijo in naredi ž njo nad odkritim kelihom, v katerem je Jezusova kri, tri križe, rekoč: *po njem, ž njim, v njem*; potem pa naredi dva križa, pri katerih imenuje Očeta in Sina, nad korporalom med kelihom in svojimi prsmi. Vsi ti osmeri križi v tej sklepni molitvi „tihe maše“ pa pomenjajo, da vse posvečenje, oživljanje in blagoslovljenje ter vsa čast in slava, ki se Bogu skazuje, je le sad Jezusovega sv. križa, Jezusovega presv. trpljenja.

Ko pa mašnik izgovarja besede: *vsa čast in slava*, kelih nekoliko povzdigne. To majhno povzdigovanje keliha nima dandanes nobenega drugega pomena, ko onega, da med tem obredom izgovarjane besede tudi v djanji pojasnuje — počasti in povečuje trojedinega Boga.

Toda to malo povzdigovanje nas spominja na stare čase. V prvih časih namreč niso ljudstvu presv. Zakramenta pokazali precej po spremenjenji kakor dandanes, v opomin, naj ga moli, ampak še-le zdaj, in v ta stari spominek se je ohranilo to malo povzdigovanje še

dandanes, po katerem se tedaj naznanja, da se spodobi Bogu vsa čast in slava.

A koliko časa? In to vprašanje nam razodenejo naslednje besede mašnikove: *Vse veke vekov*. In ljudstvo odgovori po strežniku: *Amen*, t. j., res je tako.

Te zadnje besede izgovori mašnik glasno in ž njimi se konča „tiha maša“, „tihe molitve“.

Videli ste po tem razlaganji, kako lepe, krasne, svete so vse molitve, ki jih mašnik moli med tiho mašo, pri tem delu, v katerem se izvrši največa skrivnost, namreč spremenjenje kruha in vina v presv. telo in kri Jezusovo; djanje, v katerem se nam pred oči stavi, kakor sem vam razložil, smrt našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Spomni, spomni se, o kristijan! pri tem delu sv. maše te skrivnosti polne, te svete tihote, in v tej sveti tihoti zapri si tiho in ljubeznjivo v globočino svojega srca vse svoje svete misli, želje in občutke; v njih moli ponižno presv. telo in kri Jezusa Kristusa in prosi ga, da po viharnem boju v zemskem življenji prideš enkrat v tihi, sveti mir nebeški. Amen.

Janez Kobilica.

2. Vpliv vpijanljivih pijač na človeško telo in dušo.

Slišali ste, da je bilo starim rečeno:
Ne ubijaj. Mat. 5, 21.

Na Sinajski gori je Gospod Bog med strašnim bliskom in gromom zraven drugih dal tudi to zapoved: *Ne ubijaj!* Pismarji in farizeji o Kristusovem času so pa to zapoved tako razumeli in razlagali, da le tisti se pregreši zoper njo, kateri res koga ubije ter mu telesno življenje vzame. Jezus pa uči v današnjem evangeliji, da ne le tak, ki res koga ubije, je ubijalec pred Bogom in kazni vreden, ampak tudi tisti, kateri se brez pravičnega vzroka hudo jezi nad svojim bratom, je kakor ubijalec enake kazni vreden pred Bogom, in sicer zato, ker ravno iz neukrotene jeze izhaja ubijanje. — Tudi dandanašnji mislijo mnogi kristijani, ako niso še nobenega res in v djanji ubili, da niso ubijali. Vender pa so po [besedah današnjega sv. evangelija pred Bogom ubijalci, če do svojega bližnjega hudo jezo in sovraštvo kuhajo. — Ubijalci in sicer ubijalci samega

sebe so pa tudi tisti ljudje, kateri sami sebi ljubo zdravje pokončujejo, svoje življenje krajšajo in ga s prezgodnjo smrtjo zgubijo. V to vrsto se štejejo posebno vsi tisti ljudje, kateri se preveč vpijanljivim pijačem, zlasti žganjepitju udajajo. O le koliko ljudi si je s to pijačo, z žganjem, svoje življenje prikrajšalo in ga zgubilo in so bili tako ubijalci samega sebe! Zato je nam duhovnom od deželske in duhovske gosposke v novejšem času prišel ukaz, da naj ljudi podučujemo o škodljivem vpljivu ali o slabih nasledkih vpijanljivih pijač, posebno žganja za človeško družbo. Nasledki žganjepitja so pa mnogoteri in strašni. Naj vam danes govorim le o vpljivu ali slabih nasledkih vpijanljivih pijač, posebno žganja, za dušo in telo žganjepiveca samega. — Začeti hočem v imenu Jezusa in Marije.

I.

Hudi so nasledki, ki zadevajo telo tistega, kateri vpijanljive pijače, posebno žganje, pogostoma in nezmerno vživa, česar se lahko prepričamo, ako resno premišljujemo naslednje reči.

Vse vpijanljive pijače, posebno žganje, imajo v sebi vinski cvet ali špirit. Špirit je iz prav raznih, včasih prav ostudnih tvarin skuhan in je različno močan po svoji mešanici. Iz špirta z vodo zmešanega si navadno ljudje delajo žganje, ki ga nezmerno veliko popijejo, dasiravno v veliko škodo svojega zdravja in telesa. Vinski cvet ali špirit, ki je v žganji, prehaja po spričevanju in skušnji zdravnikov po mnogih potih v kri, ki se v telesu sčasoma popolnoma pokvari in spridi. Iz želodeca, kamor žganjepivec vliva žganje, kmalo žganje zginja, kar pričajo skušnje. Nek zdravnik, Sandras po imenu, je vлил psu 150 gramov vinskega cveta ali špirta v želodec in ga v dveh urah usmrtil; v želodecu je bil samo še en gram vinskega cveta ali špirta in tudi v črevih ga ni bilo nič, ves je bil razun enega grama v kri zašel. Iz krvi se zgubi vinski cvet ali špirit jako naglo, včasih v polovici minute, po vsih udih in čutilnicah. Najbolj občutijo možgani njegov vpljiv, ki se izrazuje iz prvega v neki izbujenosti, hitrejšem mišljenji, pozneje pa v zaspanosti, trudnosti vseh udov telesa in poslednjič v popolni onemoglosti, da kje obleži, če tudi v kakem grabnu ali v blatu. In gorjé mu, če se o zimskem času in v mrazu zgodi, ker skorej vselej ga ljudje zmrznenega in mrtvega najdejo!

Naj že pride vinski cvet ali špirit po katerikoli poti v kri, njegov vpljiv ali nasledek je zmerom tisti, različen je le po svoji moči, po

množini, po času, kdaj se vživa in po lastnosti in naturi piveca, kolikor več ali manj namreč tega strupa prenesti more.

Mnogo je ljudi, ki pijó dolgo žgane pijače in vender ne najdejo na sebi slabih nasledkov; kdo drug pa pije primerno menj te pijače, pa ima kmalo dovolj, da ga spravi pod zemljo. Prvi so morebiti močnejše nature in ne pijó na prazni želodec; drugi pa je slabejše nature, zato ima kmalo preveč. Več ali manj pa bode, kakor skušnja spričuje, sčasoma žalostne nasledke žganih pijač vsakdo občutil, kterikoli jih dolgo in nezmerno vživa.

Po dolgotrajnem vživanji žganja se prikažejo spremembe skoraj po vsih udih človeškega telesa. Želodec ne more več prav jedi prebavljati, ker ga žganje posuši in skrči. Koža v želodcu postane debela, otekla in se kaže mnogokrat kakor odrta. Marsikteri človek je moral še mlad iz tega sveta, ker si je želodec s pijačo žganja tako spridil, da ni mogel nobene jedi več prebavljati. Jetra postanejo po dolgem vživanji žgane pijače mnogokrat še enkrat tolika in to največ po sami maščobi, ktera se v njih nabere. Kadar pa moč želodca tako zgine, da postane prebavljanje nezadostno in začne človek hujšati, začno se tudi jetra sušiti, krčiti, česar nasledek je vodenica. Tudi žile, ki vodijo kri od srca vsem delom telesa, so pri pijancu spremenjene. Kdo že človeka z napihnenim, rudečim licem, tako imenovanim „bakrenim“ (kufrastim) ne pozna, da je vinske ali druge ostre pijače bratec? Žile pri takih ljudeh so razširjene, napete in trše. Sicer ljudje pravijo od tacega, da „na lieu se mu ne pozna, da bi bil bolan“, vendar to ni znamenje trdnega zdravja, ampak da bo kmalo ugasnila luč njegovega življenja. Noge postanejo neukretne, roke se začnejo tresti. Vpliv preobilnega pijančevanja na dušnik, sapnik in pljuča je znan. Pijančljiv človek je hripav, kakor da bi bil prehlajen. Navadno zjutraj kašlja. Mnogokrat napade pijanca jetika in stori konec njegovemu življenju.

Najobčutljivi del človeškega telesa za pijančevanje so pa možgani. Kot najobčutljivi del telesa sploh so možgani tudi najbolj podvrženi slabim nasledkom ostrih pijač sploh, posebno žganja. Ne samo, da se njih mreže vnemó, kar je že samo na sebi za življenje zelo nevarno, se kaj rade žilice v njih pretrgajo, ker so krhke in kri se iz njih v možgane razlije. Temu pravimo, da človeka zadene ali udari mrtvoud, ki ga ali popolnoma usmrti ali pa pohabi posamezne dele telesa, n. pr. roke, noge, jezik itd. In, oh, le kolikokrat se to zgodi, da žganjepivci, od mrtvouda prizadeti, naglo, celo neprevideno umrjó!

Ker pa je vse telo pri žganjepivcu tako močno pokvarjeno, zato mu tudi, če zboli, zdravila malo ali celo nič ne morejo pomagati; če pa kolera pride, večidel vse žganjepivce pobere. — Koliko ljudi se po vrh tega še zarad pijanosti od žganja ponesreči! Skoraj malo kateri dan mine, da bi se ne slišalo ali ne bralo v časnikih, kako da se je v tem ali unem kraji kdo od žganja pijan ponesrečil in našel prezgodnjo smrt. Nesreča se lahko pijanemu človeku pripeti ali pri vožnji, ali na skalnatih potih, ali na vodi, ali kakor si bodi. Kdo toraj pri zdravi pameti ne spozna iz vsega tega, kako hude in žalostne nasledke ima za človeško zdravje in telo nezmerno popivanje žganja?

II.

Kakor za telo ravno tako slabi in žalostni so tudi nasledki vpijanljivih pijač, posebno žganja, za dušo. Da danes še ne govorim od tega, kako se človek z nezmernostjo v pijačah pred Bogom pregreši in koliko s tem svoji duši v ozir zveličanja škoduje, hočem le nekoliko omeniti, kako si žganjepivec svoje dušne moči pokvari in oslabi. Ker sta telo in duša v tanjki zvezi, ima oslabiljenje telesa navadno tudi svoj vpliv ali nasledek za dušo. Zlasti možgani so sedež vsemu dušnemu življenju, oni so vladar človeškega vedenja. Vse, karkoli stori, stori po njih ukazu in vse, kar se telesu pripeti, izvedó možgani. Ako so tedaj možgani z vpijanljivo pijačo oslavljeni in omamljeni, ste tudi dve dušni moči, um in pamet, oslavljeni in omamljeni, da človek potem ni pri pravi zavednosti, ne pri pravem spoznanju tega, kar je prav ali napéno, zato pravimo, da se takemu v glavi zmeša. In ker se v starosti, če jo sploh še doseže, pri pijancu bolj kakor pri treznem človeku začno možgani sušiti, on peša na duhu, ker sta um in pamet vedno slabejša, zgublja spomin in živi na svetu, da je samemu sebi in drugim na poti.

Le prevelikrat se pa zgodi, da človek s popivanjem žganja svoj um in svojo pamet popolnoma omami, tako da vso zavednost zgubi in ne vé več, ali je človek ali živina, kar pijanci sami spoznajo, kadar zopet k zavednosti pridejo. Od začetka sicer žganjarski pijanci iz take nezavednosti večidel še k zavednosti in k pameti pridejo, ali po dolgotrajnem vživanju močnih, žganih pijač se prikaže pri njih pijanska blaznost ali norost. Takim norcem se dozdeva, da vidijo razne živali, ktere od sebe podé, ali celo peklenške pošasti; včasih bledejo, da vidijo same sovražnike pred seboj, zato kričé in razbijajo in hočejo pobijati celo domače. In koliko je tacih pijanskih

norcev! Zdravniki trdijo, da se more sploh reči, da je med sto norci v bolnišnicah dvajset zaradi pijanske norosti . . .

In kako zelo je oslABLJENA volja pri žganjepivcih! Malokdaj delajo sklepe, da bi se poboljšali in zatirali svojo strast, in če tudi katerikrat take dobre sklepe delajo in pri spovedi obetajo poboljšanje, je njih volja preslaba, da bi jih spolnovali. Taki skoraj zgubijo vso prosto voljo in postanejo sužni svoje strasti, pijanosti, kateri navadno le smrt in le prevelikrat nesrečna smrt konec stori.

In tako ste danes slišali, kako hudi in slabi so nasledki vpijanljivih pijač, posebno žganja, za telo in dušo človeško. Sme se reči, da si taki nesrečni kvarijo in pokončujejo svoje telesne in dušne moči, se veliko pred časom pod zemljo spravijo in so tako svoji lastni ubijalci. Ali pa more biti to brez greha pred Bogom? Ali ni to zoper peto božjo zapoved: „*Ne ubijaj!*“ Groza nas spreleti, slišati to: ta je v vodo skočil, uni se je ustrelil, drugi se je obesil itd. Oj nesrečni! zdihnemo po pravici pri takem. Ali tudi tak je pred Bogom morilec samega sebe, ki se z nezmernim vživanjem ostrih pijač, posebno žganja, pred časom, kakor mu ga je Bog odločil, na telesu in duši poškoduje in se prezgodaj pod zemljo spravi. O kristijani! ali niste za gnado božjo zdravo telo in zdrava pamet največi dobroti božji? Ali ni le Bog sam gospodar življenja in smrti? Varujmo toraj zdravje telesa in duše, in nikar ne segajmo v božjo pravico, da bi si sami krajšali svoje življenje! V vseh rečeh naj se zgodi z nami le po volji božji, in ali živimo ali umrjemo, naj bomo Gospodovi! Amen.

Josip Kerčon.

Praznik sv. Petra in Pavla.

Dvojni pogled.

Blagor ti, Simon, Jonov Sin, ker meso in kri ti nista tega razodela, ampak moj Oče, kateri je v nebesih. Mat. 16, 17.

Bodite sveti, ker jest, vaš Bog sem svet (III. Mojz. 11, 44.) tako je klical Gospod Bog pred tisuč in tisuč leti svojemu izvoljenemu ljudstvu. To opominjevanje k svetosti so poznejše čase ponavljali pre-

roki in Kristus sam, naš Gospod, ni boljšega vedel svojim apostelnom priporočevati kakor svetost: „Bodite sveti, kakor je vaš oče v nebesih svet!“ Tudi aposteljni so to opominjevanje ponavljali in še dandanes se te besede razlagajo po hišah božjih s prižnice, in tudi jaz vam danes boljšega ne vem priporočevati kakor to: Bodite sveti, kakor je vaš Oče v nebesih svet.

Veliko, veliko ljudi je od stvarjenja sveta do današnjega dne živelo na zemlji, ki se niso zmenili za to opominjevanje božje. Njih življenje bilo je življenje nepokornih, spačenih otrok, kateri se ne zmenijo za besede skrbnega, dobrega očeta. Zato pa so njih imena izbrisana iz bukev življenja, ako pa so zapisana v bukvah zgodovinskih, so nam in prihodnjim rodovom postavljeni v svarilen zgled, kakoršni mi ne smemo biti.

Pa hvala neskončni božji dobroti! Mnogo zemeljskih popotnikov je z veseljem sprejelo v svoja srca navedene besede. Mnogo ljudi je od prve svoje mladosti si prizadevalo za sveto, nedolžno, čisto življenje; nedolžna so bila njih otročja leta, trdno so stali v mladeniških letih, niso se dali premagati na svetu ne hudobnemu duhu, prekoračili so kot neutrujeni popotniki visoke hribe zadržkov, kateri so jih zavirali v pobožnem življenji, v sredi valov raznovrstnih skušnjav so srečno našli pot do prave svetosti.

Blagor jim, tem srčnim krščanskim junakom! Že dokler so na zemlji živeli, našli so plačilo za svoj trud v notranjem miru, kterega grešnik nima in ga nikdar imeti ne more; zdaj pa, ko so srečno dokončali popotovanje, ko so se iz bojevalne cerkve preselili v poveličano, zdaj imajo v roki palmovo vejico zmage, čelo jim je ovenčano z vencem, plačilom zmage po trudapolnem boji.

Tudi ona svetnika, katerih praznik sv. cerkev danes tako slovesno praznuje, prvaka apostelnov sv. Peter in Pavel, prišteta sta tej srečni družbi in vživata plačilo, katero je Bog pripravil njim, ki njega ljubijo in mu stanovitno služijo.

Glej, Gospod, mi smo vse zapustili in smo šli za teboj, kaj tedaj nam bo? (Mat. 19, 27.) tako je nekaj prašal sv. Peter ves skrben svojega Gospoda. To prašanje pa je kazalo, da vera Petrova je bila takrat še slaba, ljubezen njegova še mlačna. Danes pa v nebeški slavi vživajoč večno plačilo, vé dobro sv. Peter, kako Bog plačuje one, kateri zapustijo vse iz ljubezni do njega in gredo za Gospodom. Za minljivo časnost prejel je neminljivo večnost, za nestanovitno ljubezen sveta večno ljubezen božjo, za britkosti in solze

neminljivo veselje. Tam v večni nebeški slavi kot prijatelj božji vživa zdaj veselje, ktereга človeški jezik popisati, človeško srce zdaj občutiti ne more.

Do te slave dospel je sv. Peter, ker je srčno in stanovitno hodil za Kristusom. Po tej poti ga pa ni vodilo meso ne kri, ampak milost božja, ktera se je razodevala v raznih pogledih Kristusovih na Petra. Večkrat se je kaj pomenljivo Jezus oziral na Petra, — pa tudi Peter se je oziral na Kristusa in je po milosti božji spoznal, kaj Jezusov pogled pomeni. O tem dvojnem pogledu: o pogledu Jezusovem na Petra in o Petrovem pogledu na Jezusa hočem danes govoriti.

I.

Stoji tam poleg pota lepa košata lipa, več kot sto let vršelo je mimo nje, v hudih viharjih se je dobro utrdila, deblo je čvrsto, prelepo so razrašene veje in gosto je njeno listje. Memo tega drevesa šlo je že mnogo ljudi raznega stanu, razne starosti, razne narodnosti; pa vsakemu se pri pogledu tega drevesa izbujajo drugačne misli, vsak sodi drevo po svoje. Gre memo njega truden popotnik in si misli: Kako lepa je ta lipa, kako gosto senco ima! Take lepe sence nisem kmalo našel in je morebiti zopet ne bom, tu se bom vsedel v senco, malo zadremal in si počil za daljno popotvanje. — Gre memo nje podobar, kateri iz lesa rezlja podobe svetnikov. Ogleduje si to drevo okrog in okrog in si misli: To bi bilo deblo za-me, koliko podob bi se dalo iz njega izrezljati, tako visoko je, gladko, debelo, brez grč. To lipo bi posekano hotel imeti v svoji delavnici! — Gre memo zdravnik, videč drevo polno cvetja in na njem mnogo brenčočih čebelic, si misli: Koliko je tu koristnega lipovega cvetja, da bi ga jaz saj nekaj imel doma v svoji lekarni, koliko hripovim bi se dalo pomagati z lipovim čajem. — Gre memo navadna družina iz mesta, videč lepo drevo, zapoje: O lipa dišeča, domače drevo, ti imaš kaj lepo košato glavo, drevo si sveto že nam od nekdaj! Pod tvojo senco, slovensko drevo, hočemo se navžiti krepkega zraka in prijetne vonjave. Da, lepa si lipa, slovensko drevo! — Gre memo duhovnik in zdihne: Da, lepa si lipa — pa nerodovitna! Mogočno je tvoje deblo, košata tvoja glava — res, med vsemi drevesi ni lepšega, kakor si ti, — pa kakšen je tvoj sad? je li primeren tvoji lepoti? — O lipa, podoba si mi človeka, kateri gleda le na zunanjo lepoto. Vse pri njem je čedno, lepo njegovo obličje, okusna obleka, sladke besede, prikupljivo je njegovo vedenje; — svet ga čisla in hvali, pa ko bo minulo

življenje njegovo, bo reven, brez sadu, brez dobrih del stal pred svojim sodnikom. O lipa, lepa si, pa nečimerna, ker si brez sadu.

Tako različna je sodba ljudi o tem drevesu. Kakor pa ljudje različno ocenjujejo drevo, tako se različno presojujejo med seboj drug drugemu. O enem in istem človeku se slišijo kaj različne sodbe, eni ga grajajo, drugi hvalijo; eni grajajo to, drugi drugo, enim je všeč ta lastnost, drugim druga. Prijatelji vidijo na njem samo dobre lastnosti, slabe čisto prezirajo, — nasprotnikom bijejo v oči samo slabe lastnosti, teh ne morejo dosti grajati, za dobre lastnosti pa so čisto slepi. Ljubimo ali sovražimo, cenimo ali zaničujemo človeka, kakor se strinja z našimi željami, našim čustvom in srcem. Na katero sodbo človeško bi se toraj človek smel zanašati? Mislim na nobeno, človek sodi le po zunanosti, samo na svoje oči, do srca človeški pogled ne sega. Nobena človeška sodba ni toraj popolnoma zanesljiva, ker nobeden ni vsegaveden, nobeden ne pozna človeškega srca popolnoma.

Le eden je, čegar oko sega v najskrivnejše kote človeškega srca, zatoraj je edino le njegova sodba prava in resnična. Le eno oko je, katero prešinja vse naše bistvo, katero brez ozira na osebnost graja, kar je graje vredno, in plačuje, kar je vredno plačila, kajti to oko vidi človeka takega, kakor je v resnici, in ne samo kakor se kaže, ne more toraj biti goljufano. To oko nas sodi po pravici in zato je božja sodba o nas mnogokrat vsa drugačna, kakor človeška.

Ko bi bil človek videl Petra v ribiški obleki sedeti na bregu morja in vezati mreže, kdo bi mislil, da bo ta ubogi ribič namestnik Kristusov na zemlji, da bo prvak apostelnov? Nobeno človeško oko bi na Petru ne bilo videlo tega. Ozrlo pa se je na Petra oko božje, oko Jezusovo. Videlo je v njem neučenega, priprostega človeka, pa mislilo si je: Na tem človeku hočem pokazati svojo vsegamogočnost, ljubezen in usmiljenje; temu hočem izročiti svojo oblast, ta bo moj namestnik na zemlji. Oko božje je Petra presojevalo vse drugače kakor človeško oko, videlo je v njem prihodnjega poglavarja sv. cerkve, videlo je velikega svetnika v nebesih.

Ta prvi pogled Jezusov na sv. Petra, kako pomenljiv je bil! Z dobrotljivim očesom ozrl se je Gospod na Petra ter ga iz navadnega ribiča spremenil v ribiča ljudi; rekel mu je: Doslej si lovil ribe, zdaj boš lovil ljudi v mreže moje ljubezni; ti boš skala, na katero bom zidal svojo cerkev, ti boš potrjeval v veri svoje brate. O srečni Peter, da se je Gospod ravno nanj tako dobrotljivo ozrl in ga tako visoko povzdignil!

Srečen je bil Peter, da se je Jezus nanj dobrotljivo ozrl, pa še bolj srečen, da je spoznal kaj ta pogled pomeni, da se je tudi on ozrl na Jezusa, zapustil vse in šel za Jezusom. *Blagor ti, Simon, Jonov sin, ker meso in kri ti nista tega razodela*, tako je rekel Jezus Petru pri tisti priliki, ko ga je bil očitno spoznal za Sinu božjega. Pa že pri poklicu njegovem smemo reči: Blagor tebi, ker meso in kri ti nista velevala, da si zapustil vse in šel za ubogim, zaničevanim, preganjanim Jezusom, kajti meso in kri ne iščeta zaničevanja, ne trpljenja, ne revščine, ampak ravno nasprotno.

Predragi v Kristusu! Tudi na nas se je Gospod Bog ozrl s svojim dobrotljivim očesom; pa kdaj? Ozrl se je na nas precej, ko smo vstopili v življenje, takrat, ko nas je pri sv. krstu brez našega zasluženja poklical v svojo sv. cerkev. To je nezaslužen dar, ktereга veliko milijonov drugih ljudi ni deležnih. Dobrotljivo se je na nas ozrl, ko nam je podaril svojo sveto milost in nas poklical z besedami: „hodi za menoj!“ Kaj družega pa tudi od nas Bog zahteva, kakor da tudi mi nanj obračamo svoje oči in poslušamo njegovo vabljenje, hodimo za njim in si prizadevamo biti vedno popolnejši. Da, predragi, k Bogu naj bo vedno obrneno naše oko, kakor je božje oko vedno obrneno na nas ter nam neprenehoma dobrote deli. K njemu naj se povzdigne naše oko zjutraj, ko vstanemo, kajti po noči je čulo nad nami njegovo oko in po dnevi nas varuje kot punčico svojega očesa, pod njegovim varstvom čujemo in počivamo. K Bogu naj se vzdigne naše oko med delom, ker le on more blagosloviti naš trud in nam dati vsega o pravem času, česar potrebujemo. On pa je tudi živi kruh nebeški za našo dušo. K njemu naj se povzdigne tvoje oko, o duša, kadar te nadlegujejo razne skušnjave, kadar se meso in duh bojujeta in je nevarnost, da bi zmagalo meso. Tudi božje oko je v tej nevarnosti obrneno na-te in hoče, da ohraniš čisto srce, čisto telo. — K njemu imej hvaležno obrneno svoje oko, kadar se ti dobro godi, kajti Gospod se je z dobrotljivim očesom na-te ozrl in svoj nebeški blagoslov na-te razlil. Ako v sreči in veselji pozabiš Boga, tvoja sreča ni prava, v taki sreči in veselji zamoreš grešiti, in tako ti bo sreča in veselje v veliko škodo. — K Gospodu obrni svoje oko, kadar te tare revščina, skrb in britkost, kajti on sam je trpel, v svojem trpljenju učil se je sočutje imeti z nesrečnimi trpini. — Ako je tvoje oko v življenju vedno obrneno k Bogu, se bo tudi poslednjo uro, ko bo zastoj med okoli mrtvaške postelje stoječimi iskalo prijatelja, kateri bi ti zamogel pomagati, zaupljivo se

obrnilo do njega, kateri pomaga, ko nihče drugi pomagati ne more, ki tolaži, kadar nihče več tolažiti ne more, in oko, katero je bilo v življenji obrneno v Boga, gledalo ga bo po smrti od obličja do obličja vekomaj. — O Bog, kako dobrotljiv si do nas! Oziraš se na nas z dobrotljivim očesom, akoravno tega nismo vredni, prosim te, pomagaj nam, da je tudi naše oko v ljubezni vedno v tebe obrneno, potem svojega vzvišenega namena ne bomo zgrešili!

II.

Prvi dobrotljivi pogled božji je Petra privabil, da je šel za Jezusom. Pa še bolj občudovanja vreden je drugi pogled, usmiljeni pogled, s katerim je Jezus Petra pogledal potem, ko ga je bil trikrat zatajil.

Srčne rane, ktere nam vsekajo prijatelji in vsi, v ktere smo stavili vse svoje zaupanje, nehvaležnost onih, katerim smo iz sreca dobro želeli, to srce veliko hujše boli, kakor ko bi nam krivico delali naši sovražniki. Britko se pritožuje David v svojem 54. psalmu: *Ko bi me bil preklinjal moj sovražnik, bi bil seveda prenašal, in ko bi bil on, ki me sovraži, veliko zoper me govoril, bi se bil kje skrnil pred njim. Ti pa, o človek, z menoj ene misli, moj vodnik in moj znanec, ki si z menoj sladke jedi vžival in sva v hiši božji v edinstvi hodila,* — da me ti sovražiš, da mi ti krivico delaš, o to boli! — Tako nezvest bil je tudi Peter. Kako dobrotljivega se mu je Gospod skazoval, pa Peter ga je zatajil, ni hotel poznati svojega Učenika, svojega največjega dobrotnika. O to je bilo Jezusovemu sreču neizrekljivo britko in Peter je zaslužil, da bi mu bil Gospod za vselej odpovedal svojo ljubezen. Reči bi bil mogel Jezus: Nič več nočem videti tega nehvaležnega izdajalca! — Pa on drugače ravna. Milostljivo se ozre na Petra. Namesto z očesom ostre pravice se je ozrl na Petra z očesom neskončnega usmiljenja, ponujal mu je zopet svoje prijateljstvo, svojo ljubezen — in ta pogled je privabil iz oči Petrovih potoke solza pravega kesanja. — Da, tako se znaš maščevati Ti, o božji prijatelj grešnikov! Nikjer pozneje v svetem pismu ne beremo, da bi bil Jezus Petru očital ta greh, temveč precej po spreobrnjenji bil mu je Peter zopet ljubi Peter kakor poprej.

Kdo, predragi, more reči, da ni bil nikdar Petru enak, da nikdar ni Gospoda zatajil, akoravno ne z besedo, pa vsaj z dejanjem? Koliko dobrot smo od ljubega Boga prejeli od tistega časa, ko se je

prvikrat pri sv. krstu dobrotljivo ozrl na nas ter nas sprejel za svoje otroke, pa mi smo mu bili nezvesti kakor Peter. Ozirajoč se nazaj v minula leta življenja, koliko nezvestob najdeš v svojem dejanji in nehanji! Že v prvi mladosti je morebiti ovenelo belo cvetje nedolžnosti, ker nisi hotel imeti svojih oči obrnenih na vsegavednega Boga. Ko so prišla leta mladeniška, je še bolj otemnelo tvoje oko za božji pogled, omamile so ga posvetne stvari, in dolgo že morebiti živiš v veliki dušni temi z razjedajočim črvom na vesti. Zaslužil si, da bi se Gospod nikdar več ne ozrl na tebe; pa vkljub temu se je Gospod Bog, kakor na Petra, tudi na tebe ozrl z usmiljenim očesom, dal ti je spoznati svoj nesrečni stan, kakor Petru, vabil te je k pokori, kakor Petra. Pa s kakšnim vspehom? Si li danes Gospodu ravno tako ljub, kakor mu je bil ljub Peter po spreobrnjenji? O morebiti je bil ta pogled Gospodov pri tebi brez vspeha.

Pa praviš: Ko bi Kristus res osebno stal pred menoj in me pogledal s tako usmiljenim, dušo prešinjajočim očesom, kakor je pogledal Petra, bi ta pogled tudi mene presunil, zapustil bi greh in v solzah pokore obrnil bi se k Gospodu.

O predragi! Odpri svoje dušne oči, oči sv. vere, in videl boš, da Jezus velikokrat pred teboj stoji in gleda na te, kakor se je oziral na Petra. Glej, tukaj v cerkvi stojiš pred tabernakelnom. Mar misliš, da Jezus v zakramentu sv. rešnjega Telesa ne ogleduje zdaj popolnoma tvojega srea do najskrivnejšega kota, da gleda tudi v kot, kterege še nikomur nisi odkril? Kadar pri sv. maši mašnik povzdigne Jezusa zvezanega v podobi kruha z vezmi ljubezni, kakor je bil zvezan v hiši velikega duhovna, tedaj se ozira Jezus tudi v tvojo bolno, z grehi ranjeno dušo. Kadar te zadene kaka nepričakovana nesreča, ktera pretrese vso tvojo dušo, kadar te kaka dogodba omeči, da ti je nekako tesno pri sreju, da se prestrašiš sam nad seboj, glej, takrat Jezus pri tebi stoji, žuga ti s prstom, ostro pa vendar usmiljeno te gleda in ti kliče: Obrni se k meni, nikar več ne greši, da se ti kaj hujšega ne prigodi.

Predragi v Kristusu! Veliko dobrot smo od Boga prejeli v svojem življenji, kakor Peter, pa nezvesti in nehvaležni smo bili mnogokrat Bogu, kakor Peter, zaslužili smo, da bi nas Bog nikdar več ne pogledal; pa Gospod se še danes ozira na nas z očesom svojega usmiljenja, daje nam spoznati naš notranji dušni stan, kakor Petru, priganja nas k pokori, kakor Petra. Kaj nam je storiti družega, kakor da spoznamo, kaj ta ljubeznjivi in usmiljeni pogled pomeni, da se spreobrnemo k Gospodu, kakor Peter, in da ga po

spreobrnjeni kakor on ljubimo iz vsega srca, da bomo ž njim reči mogli: *Gospod, ti vse veš, ti veš, da te ljubim.*

Pričel sem današnji govor z rekom: *Meso in kri ti tega nista razodela.* Kaj Petru meso in kri nista razodela? Nista mu razodela, da je Kristus Sin živega Boga; pa še mnogo drugega ne. Ko se je prvokrat Gospod ozrl na Petra in ga poklical za aposteljna, mu meso in kri nista razodela, kaj ta pogled pomeni. Ko bi bil prašal meso in kri, bi nikdar ne bil šel za zaničevanim in preganjanim Jezusom, kajti mesu in krvi ni ljubo zaničevanje in revščina, ampak čast, slava in bogastvo. Pogledal je Jezus na Petra, da bi ga opominjal k pokori. Tudi tu mu meso in kri nista razodela, kaj ta pogled pomeni. Meso in kri ne ljubita pokore, nič jima, ni zoprnejše, kakor pokora, zatajevanje, krotenje samega sebe. Meso in kri vedno le pravita: vživaj življenje, vživaj leta mladostna, kratka so, glej, da jih ne zamudiš, venčaj se s cveticami, predno ovenejo. Ko bi bil Peter poslušal meso in kri, bi ne bil s tako obilnimi solzami spiral svojega zadolženja, bi ne bil s tolikim trudom popravljal svoje zmote, bi ne bil slednjič s svojo krvjo na križu pred vsem svetom za vse čase spričeval, kar je le en večer pred nezatno družbo tajil!

Tudi na nas se Gospod ozira z ljubeznjivim, usmiljenim očesom, vabeč nas, naj hodimo za njim po poti nedolžnosti ali po poti pokore. Ta pogled nam vedno pravi: Bodite sveti, kakor je Gospod vaš Bog svet. Ne prašajmo, kaj poreče svet, ako poslušamo ta Gospodov klic in hodimo po poti pobožnosti in pokore, kajti sodba sveta je tako nezanesljiva, vsak nas sodi po svoje; ne prašajmo mesa in krvi, ktera se temu ustavljata. Ne poslušajmo mesa in krvi, kajti meso in kri bota kmalo jed črvom in trohnobi. Hodimo za Jezusom, če ne po poti nedolžnosti, pa vsaj po poti pokore, pa vselej v pravi ljubezni do njega, da bomo s Petrom reči zamogli: *Gospod, veš, da te ljubim!* To je prava pot, po tej poti hoditi je dobro za nas, kajti dobro je v ljubezni Jezusovi živeti, še bolje pa v njegovi ljubezni umreti. Amen.

Popravek. Na str. 350 v 13. vrsti od zgoraj naj se bere: Posvečenje vina mesto „posvečenje kruha“.